

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК LXI

КВІТЕНЬ

Ч. 4

Виходить раз у місяць
видає

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація

Засновник Українського Музею в Нью-Йорку

Головний редактор — **Ірена Чабан**
Редактор англomовної частини — **Тамара Стадниченко**
Мовний редактор — **Лев Чабан**

Редакційна колегія:

Ірина Куровицька (з уряду) — голова Союзу Українок Америки
Марта Богачевська-Хом'як
Любов Волинець
Анна-Гая Горбач
Ася Гумецька
Галина Кирпа
Катерина Немира (з уряду) — пресова реф. Головної Управи СУА
Марта Тарнавська

Адреса редакції: 203 Second Avenue, New York, NY 10003
Тел./Факс: (212) 982-2889

Річна передплата в США
Для членів СУА ..... \$ 25.00
Для інших передплатників ..... \$ 30.00
Поодинокі число ..... \$ 3.00
В країнах поза межами США ..... US \$ 40.00

Адміністратор: **М. Оріся Яцусь**
P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024 Тел./Факс: (732) 441-9377

OUR LIFE

VOL. LXI

APRIL

№ 4

Published by
UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
Non-profit organization
Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

Editor-in-Chief — **Irena Chaban**
English Editor — **Tamara Stadnychenko**
Ukrainian Language consultant — **Lev Chaban**

Contributing Editors:

Iryna Kurowyckyj — UNWLA Inc. President
Martha Bohachevsky Chomiak
Lubow Wolynets
Anna-Halia Horbach
Assya Humetsky
Halyna Kyrypa
Kateryna Nemyra — Press
Martha Tarnawsky

Editorial Office: 203 Second Avenue, New York, NY 10003
Тел./Факс: (212) 982-2889

Annual subscription in the USA for UNWLA members ..... \$ 25.00
Annual subscription in the USA for other subscribers..... \$ 30.00
Annual subscription in countries other
than USA..... \$ 40.00 US currency
Single copy ..... \$ 3.00

Business administrator: **M. O. Jacus**
Тел./Факс: (732) 441-9377

ШІСТДЕСЯТИЛІТТЯ ЖУРНАЛУ СУА "НАШЕ ЖИТТЯ"

ЗМІСТ

Леся Лисак-Тивонюк. Барвінковий Великдень	1
Борис Тен. Великдень	1
Союз Українок	3
Сторінки минулого... Мати. Щоб посміятися і застановитись 4	4
Наталія Білоцерківець. Рідна мова	4
Оксана Сапеляк. Мати Софронія	5
Євгенія Лещук. Чорний біль	6
Збережемо "Наше Життя"!	7
Дмитро Чередниченко. Роменська мисткиня	8
Оксана Луцька. Життєвий шлях Стефанії Нагірної	10
Ольга Мак. Суджена	11
Конкурс ім. Лесі і Петра Ковалевих	12
Our Life	
Iryna Kurowyckyj. From the Desk of the President	13
Clare Boothe Luce and C. Olesnycky on Ukraine and the Soviet-Polish Dispute	14
Iryna Zhylenko. In the Country House	16
Oksana Xenos. Action Ukraine Briefing with Congressman Curt Weldon	17
Tamara Stadnychenko. The Single Woman's Guide to Shopping for a Roofer	18
Apricot-cream layered torte	19
The First Easter Egg	20
Новини Головної Управи СУА	21
Діяльність округ і відділів	22
Відійшли у вічність	29
Добродійство	30
Нашим дітям	34

На обкладинці: **Надія Полуян-Внукова**
"Великодній натюрморт".

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою, не подається копій, що були поміщені чи переслані до інших видань.

Незамовлених матеріалів редакція не повертає, а також не веде листування з приводу невикористаних матеріалів.

Редакція застерігає за собою право скорочувати матеріали і виправляти мову. Статті, підписані прізвищем чи псевдонімом автора, не завжди відповідають поглядам редакції.

Передруки і переклади матеріалів з "Нашого Життя" дозволені за поданням джерела.

На адресі, поміщеній на журналі, є зазначено, доки заплачена передплата.

Усі редакційні матеріали просимо пересилати на адресу редакції, з поміткою "редакторів".

Кошти вироблення кліше покривають дописувачі.

Дописи просимо писати виразно, через два інтервали, зокрема чітко імена і прізвища поданих осіб.

Редакція приймає за домовленням, тел.: (212) 982-2889.

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian National Women's League of America, Inc., 203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003 ISSN 0740-0225

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. (USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to
"OUR LIFE", 203 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2003 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

З друкарні Computoprint Corp. Clifton, NJ
Tel.: (973) 574-8800 Fax: (973) 574-8887 e-mail: computopr@aol.com

ВІТАЄМО ВСІХ ЛЮДЕЙ ДОБРОЇ ВОЛІ ЗІ СВЯТАМИ!

НАШОМУ ЧЛЕНСТВУ

БАЖАЄМО ПЛЯНУВАННЯ НОВИХ ЦІКАВИХ ПРОГРАМ

І УСПІШНОГО ЇХ ЗАВЕРШЕННЯ,

ЩОБ ІЗ ЗАДОВОЛЕННЯМ ВЗЯТИ УЧАСТЬ

У XXVII КОНВЕНЦІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ!

ХРИСТОС ВОСКРЕС! ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

*Екзекутива Союзу Українок Америки
Редакція журналу „Наше Життя”.*

Леся ЛИСАК-ТИВОНЮК

БАРВІНКОВИЙ ВЕЛИКДЕНЬ

Щасливі ті, що у Великодню Суботу вистелять кошичок вишиваною скатертиною, покладуть туди паску, крашанки, кусник шинки, трохи сиру, масла і “прочих снідів” і прибравши те все зеленим барвінком, понесуть до рідної церкви святити. Може у квітні барвінок уже зацвіте й всміхатиметься синьою квітчастою радістю весни...

Всілякі будуть ці наші Великодні кошички, залежно від спроможности й часу, якого навіть перед великим святом у декого не вистачає. Будуть пишні, багацькі, зі справжніми мистецькими писанками, люксово прикрашеним печивом і скромніші, в яких замість люксової бабки білітиме корінчик хрону з зеленою гичкою, як колись вдома. Та всі вони – і величаві, і скромні – промовлятимуть одне: знову прийшов Великдень, радійте, що діждалися його, радійте Христовим Воскресенням! І я теж, прийшовши в суботу з праці, бо тут дехто і в суботу мусить працювати і в суботу теж святять паски, понесу, чи радше повезу свій кошичок. І як кожного року, буду протискатися з ним обережно поміж найчисленнішою за увесь рік громадою, бо прибувають тоді родини з інших парафій, у них уже давно запроваджено „новий календар”, а вони все ще не можуть до нього звикнути і хочуть святкувати Великдень у час, коли святкують його

Борис ТЕН

ВЕЛИКДЕНЬ

На голі скелі
Блакитними крилами хтось
З лілей білі килими стеле:
Воскрес Христос!
– Воїстину Воскрес...
Міддю дзвонів великодніх
Гранітну душу креше
Любов Господня.
І палає незайманий ліс
Саможертв воскових...
Хто ж це, хто аромати сліз
Приніс Христові?
Зазорали по ріллі
Райдугами роси:
За людей, за їх жалі
Він Отця попросе.

І злітають до людей
Злото-хресні ходи:
Сам Господь до нас веде
Сонце – Великодень.

на рідній землі. І тихо радітиме серце, що люди, які дорожать традиціями батьків і прадідів, ще не зовсім „зmodernізувалися”. У деяких покритих попелом байдужості душах бодай раз у рік відживає іскорка вогню прив’язання до рідного обряду.

Шукатиму в церковній залі на довгих столах місця, щоб примістити кошичок. Хтось із знайомих усміхнеться привітно, зробить місце. Кругом лунатиме гамір, шум, розмови, голосний гомін численної дітвори. Аж увійде священник у світлих ризах – і поволі гамір ущухне. Жіночі руки піchnуть поспішно відкривати задрісно закриті кошики. Пролунають слова освячення, спадуть на Божі дари краплини освяченої води і з сотень грудей понесеться спів: „Христос Воскрес!”

І почувши цю пісню, перед моїми очима зникне довкілля, і думки мимоволі підуть дуже далеко, зустрічаючи неіснуючу вже картину. Там, на рідній землі, під дерев’яною церквою стоїть дівча. І це не суботній вечір, а Великодній Ранок. Дуже ранній ранок, коли весняне сонце щойно встає з-за обрїю. Вже тричі обійшли з процесією довкруги церкви, вже відспівали прекрасну Воскресну Великодню Службу Богу, а тепер наступає свячення пасок під церквою. У селі такий звичай, що сусіди стають поруч сусідів у такому порядку, як стоять при вулиці їхні

господарства. Так є від років, а може й століть... Кожна родина має своє місце, нема зайвої метушні. І це, що вони стоять поруч себе, як їхні хати, єднає їх у символічну цілість.

Дівчина теж має своє місце – між сусідами Демнами й сусідньою вдовою Андрією, хати яких стоять обабіч школи, де дівча живе. У кошику сусідки Демчихи велика паска, ковбаса домашньої ро-

боти, крашені цибулинням крашанки. Гілки барвінку обвилися кругом білого сиру й масла. Рушник із льону, витканий, вишитий у Великий Піст. У сусідки праворуч паска менша, але рум’яна, аж сміється, крашанки сині й зелені, а барвінкове віття оплітає цілий кошик.

– Господи, яка радість! – думає дівча. Великдень, і люди святять паски! А потім, аж до пізнього вечора, будуть виводити під церквою гаївки... І дивитися вгору, крізь гілля беріз, що нахилиються над

людьми, над Божими дарами. Здається, і берези раділи Празником Воскресення. Та втім несподівано появляється тінь. Усі принесли під церкву свячене, а вона стоїть між двома сусідами з порожніми руками. Не принесла, бо ще вчора ввечері отець парох посвятив у їхній хаті на білому, дбайливо прибраному маминими руками столі. Так, мама застелила стіл найкращою скатертю, поста-

вила все, те так спокусливо пахне, але не можна нічого їсти аж по приході з церкви. Великодній стіл виглядає так чудово, чому ж їй ніяково?

Тут, між сусідами моє місце, – нечутно шепче дівчина. – Моє місце, яким я дорожу. Це дуже гарно, що отець парох такий уважливий і потрудився до нашої хати, але коли я виросту, принесу на належне мені місце бодай невеличкий кошичок.

* * *

Проминули роки. Як же все змінилося від колишніх Великодніх Ранків удома. Жорстока війна розстрошила село. Сусідів, що святили під церквою паски, вивезли на советську каторгу. Коли ж недобитки, що оціліли, повернулися в село, не було вже куди піти у Великодній Ранок. Згоріла дощенту дерев’яна церква, нової ж ворог не дозволив поставити... Згоріли разом з нею білі берези, що співали колись Великодню пісню

разом з людьми. Несуть тепер вірні (а віра їх глибока) скромні паски святити на друге село, де ще зосталася церква. І приходять у Великодній час від них листи: „Ми нічого не забули, ми святкуємо, як і колись”. Тінь смутку падає від їхніх листів, але не зневіра, о, ні! Ці люди сильні, бо, перейшовши пекло знущань і переслідувань, знають, що Господня Правда перемагає, що і розп'яті воскресають до вічного життя.

Понесу кошочок з барвінковими вітками до рідної церкви на чужій землі. Спитають ті, що мешкають обабіч хати на нашій вулиці: „А що це таке? Ага, істер бескет”. Нашим дітям приносить „істер банні” шоколадові яєчка і цукерки у кошочках. Гарний звичай цей „істер бескет”.

Ні, добрі люди. Це не такий „істер бескет”, як ви думаєте. Це моя спадщина по прадідах. Це глибокий символ мого обряду. Це традиція моєї Батьківщини, у якій ворог переслідує віру в Господа, але знищити її ніколи не зможе! Моєї Батьківщини, яку мучать, розпинають, вбивають, але ніколи не вб'ють! Є людська смерть, але понад нею є Воскресення.

Христє Воскрес!

Хай почує світ, і хай закличе моя барвінкова земля: „Він справді воскрес і дав нам життя вічне!”

*Леся Лисак-Тивонюк.
Три букети зілля.
Накладом Братства 1-шої
Української Дивізії УНА.
Торонто, Канада 1983
Нью-Йорк, США*

СОЮЗ УКРАЇНОК

Голові Союзу Українок Америки в. п. Ірині Куровицькій та достойному членству Союзу Українок Америки

Дорогі посестри!

Звертаємося до Вас, а через Вас до всього закордонного українства у зв'язку з надзвичайними обставинами, від яких у майбутньому залежатиме не тільки доля окремої людини, а й усієї держави.

Сьогодні в Україні триває процес узурпації влади корумпованим клановим режимом під назвою „політична реформа”. Сплав вчорашньої компартійної номенклатури та нинішніх олігархів породив небачений цинізм і став причиною аморальних дій з їхнього боку по відношенню до всього українського народу. Прикладів цьому чимало: громадяни України отримують нині найнижчу в Європі середню заробітну плату – 40 дол. та мінімальну пенсію в розмірі 10 дол. Ми потерпаємо від епідемії туберкульозу та СНІДу, маємо демографічну кризу. Нас уже не 50 млн., а менше 48 млн., з них понад 7 млн. поневіряються на заробітках в усьому світі, щоб прогодувати свої родини.

Однак нинішня влада не переймається проблемами свого народу, а намагається в будь-який спосіб подовжити свої повноваження. Для досягнення цієї мети не гребують нічим: ламають у спішному порядку Конституцію, закривають незалежні засоби масової інформації, такі, як радіостанція “Свобода” чи “Континент”, чинять тиск на політичну опозицію та її лідерів. Вершиною цинізму з боку влади стала спроба взагалі відмінити всенародні вибори Президента, і тільки завдяки рішучій позиції нашого суспільства та підтримці світової громадськості цього вдалося не допустити.

Розв'язанням соціальної та політичної кризи в Україні мали б стати чесні й демократичні вибори Президента, які відбудуться 31 жовтня ц. р. Маємо єдиного всенародного кандидата, лідера національної довіри Віктора Ющенка. Для того, щоб перемогу в українського народу не вкрали, не знехтували його волею, нам потрібно дві речі: берегти демократію, а, отже, свободу слова, та мати, крім своїх власних, ще і 33 тисячі міжнародних спостерігачів на виборчих дільницях по всій Україні.

Саме з цим проханням звертаємося до Вас, дорогі посестри, а через Вас і до світового українства, так, як тоді, на початку 90-их, коли виборювали нашу Незалежність. Нині знову просимо Вас про допомогу. Ми будемо вдячні за кожне слово, сказане на захист нашої свободи на рівні громади й уряду, ми будемо вдячні кожному з Вас за присутність та працю міжнародними спостерігачами на виборчих дільницях.

24 серпня 1991 р. Україна отримала Незалежність, 31 жовтня 2004 р. ми повинні утвердити демократію та обрати українську владу.

Віримо, що диктатура в Україні не пройде! Віримо, що спільною працею та силою духа виборемо кращу долю нашому народові!

Віримо в щасливе майбуття України! Слава Україні!

З повагою

*Почесна голова Союзу Українок Алена Пашко,
голова Союзу Українок, народний депутат України
Лілія Григорович.*

СТОРІНКИ МИНУЛОГО...

ОРГАН СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ	<h1>НАШЕ ЖИТТЯ</h1> <h2>OUR LIFE</h2>	OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA
РІК I Ч. 4 ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА., КВІТЕНЬ, 1944 ЦІНА 15 ЦЕНТІВ PHILADELPHIA, PA., APRIL, 1944 VOL. I № 4		
<h3>ЩОБ ПОСМІЯТИСЯ І ЗАСТАНОВИТИСЬ</h3>		
<p>Дивуєтесь, чому наші діти не знають української мови? Послухайте, як розмовляють дві наші сусідки:</p> <p>А.: – Галов, місис! Як філюєте? Я якось від довшого часу не бачу Вас ні на сьовах ні на шаверах.</p> <p>Б.: – Ой, місисуню! Як мені на сьови чи шавери ходити, коли з моїм старим скупендрягою троблі за троблями. Вчора купила Билови шуси, а Кейді дресик і пакит – знаєте, ню стайл, вері найс! – А мій гозбин як той штоф побачив як зробив нойз, то я мало з хати не утікала. Почав дорікати, що я грошей не сейвую, а лиш на дурниці спендовую.</p> <p>А.: – Ой, місис! Думаєте, що у мене нема троблів? От у фрайдей іду до штору купити дещо на сопер. Вбрана я була у новий дрес, а у бегу між іншими купила також крім. Вертаю назад, а на корнері коло бучерні наших двох дронк. Счинили такий нойз, як на сьові. Я на них задивилася, тай як зачеплю шусом за садвок! Я на спід, а бег з гросерні на мене. Так себе цілу попеинтувала крімом, що весь фенс пропав. Тепер експенз, бо дрес треба дати клінувати! Бачите, що і я не без троблів!</p> <p>Мами! Говоріть дома, чи між собою так, як Вас рідна мати у Старому Краю навчила! Тоді й діти скорше навчаться і запам'ятають батьківську українську мову.</p> <p style="text-align: right;">Мати.</p>		

Наталія БІЛОЦЕРКІВЕЦЬ

РІДНА МОВА

Купана-цілована хвилями Дніпровими,
Люблена-голублена сивими дібровами,
Із усмішки і сльози, сонця, вітру і лози
Наша мова.

Як осмута матерів, думи сивих кобзарів
І дівочі переспіви синіх вечорів,
Виплекана веснами і серцями чесними
Наша мова.

І болить душа моя, як недбальця стріну я,
Що цурається рідні, зневажа батьків пісні...
Я ж нащадкам передам материнський світлий дар
І по світу пронесу нашу гордість і красу
Рідну мову!

МАТИ СОФРОНІЯ

Мальовниче місто Апостолес у підтропічній провінції Місіонес у Аргентині. Сюди більше 100 років тому прибули поселенці з Галичини. Нині тут майже половина мешканців – нащадки тих сміливців – селян, які відважно і завзято долали труднощі нових кліматичних умов і перетворювали непрохідні джунглі у родючі поля і сади. У центрі міста – українська церква, поряд – одна із найпрестижніших шкіл регіону — відома у всій Аргентині школа Христа Царя. Тут навчається більше 600 дітей, більшість з них – українського походження. У центрі просторого двору школи – пам'ятник жінці в монашому вбранні. “Хто вона?” – питаю в однієї з сестер Василянок. З неприхованим здивуванням – „як я можу не знати” – лаконічно відповіла: “Мати Софронія”. На свій сором, я таки справді нічого не знала про цю жінку. Зрештою, надто мало ми знаємо про наших видатних людей, особливо ж новітньої доби, тим більше — патріотів та ще й церковних діячів. Адже любов до України і християнство – трактувалося радянською ідеологією як найлютіші вороги. Що ж говорити про людей, для яких ця любов була смыслом усього життя!

Отже, Софронія Ерделі...

Народилася 1884 р. у с. Бачці в українській родині. 1900 р. вступила до монастиря сестер Василянок у Словіті, 1901 р. її переводять до Львова. Ще у Словіті с. Софронія виявила неабиякі здібності до

науки, тому у Львові її посилають до гімназії, заснованої 1906 р. митрополитом Андреем Шептицьким. Учителями української жіночої гімназії були відомі вчені, дійсні члени Наукового товариства ім. Шевченка: Василь Щурат, Михайло Возняк, Мирон Кордуба, Володимир Білинський (математик), Юліян Левицький (історик і географ), Йосип Роздольський, Іван Боберський, Іван Крип'якевич... Варто наголосити, що в гімназії багато уваги приділялося вивченню історії України, а також ширше – культури і побуту народу українців. Відтак було створено етнографічний музей, збірка жіночого одягу, яка репрезентувала майже всі регіони України. Тут, отже, формувалися традиції справді української освіти. Після закінчення гімназії с. Софронія здобувала університетську освіту у Львові і Загребі, а професорський іспит з класичної філології склала з відзнакою у Познані (Польща).

1918 р. сестра Софронія повертається до гімназії сс. Василянок вже як професор латинської і грецької мов (знання латини тоді вважалося символом високого соціального статусу). Сестра Ерделі швидко стала улюбленицею учениць. “Ми до неї йшли з найпотаємнішим”, – згадує одна з них. Відома журналістка Дора Біленька-Рак (США) пише: “Хто ж не пам'ятає матір Софронію? Від учительок-монахинь ми перейняли свідомо чи півсвідомо багато твердих етичних засад,

які залишилися на все життя”¹. Ученицями сестри Софронії були Олена Степанівна, Софія Парфанович, Соломія Цьорох, Ганна Корінець...

І от прекрасний педагог з великим досвідом с. Софронія Ерделі на 55-му році життя, залишає гімназійну працю, щоб їхати у далекий, невідомий, заокеанський край – Аргентину. Причина єдина: там українці потребують допомоги. 20 серпня 1939 р. із Маргаритою Фендьо вона прибула до Буенос-Айреса. То була перша людина з вищою освітою у середовищі українців. Вже у грудні (тут – найгарячіша пора) сестри були у м. Апостолес і готували дітей до Першого Причастя.

Але с. Софронія ставить перед собою непрості завдання: зробити все, щоб поселенці з України мали змогу здобувати середню спеціальну і вищу освіту. І вона працює. Вже на другий рік після приїзду відкриває в Апостолесі новіціят для дівчат з селянських сімей. Сестра Софронія – і настоятелька, і вчителька в одній особі. Під час підготовки молодих монахинь особливу увагу звертає на працю з дітьми, тобто цілеспрямовано готує учительок для українських шкіл. У цьому ж 1940 р. їде до Беріссо (провінція Буенос-Айрес), щоб тут також організувати навчання молоді українського похо-

¹ Біленька-Рак Д. Стежками молодости // Пропам'ятна книга гімназії Сестер Василянок у Львові. – Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто: Наукове товариство ім. Шевченка. Український Архів, 1980. – Т. XXII. – С. 280-283.

дження. Для цього розпочинає будівництво монастиря: 1943 р. закладається перший камінь, а вже 1944 р. будівництво завершується. Водночас у м. Апостолес с. Софронія організовує дитячий садок для українських дітей, а 1946 р. відкриває 1-й клас народної школи. До речі, між Буенос-Айресом і Апостолес майже півтори тисячі кілометрів.

Українські поселення в Аргентині – не традиційні українські села, а колонії, поділені на чакри (ділянки від 50 до 150 га). У центрі чакри – житлове приміщення. Отож, відстань від однієї оселі до другої – інколи до десяти кілометрів. У таких умовах дітям було дуже важко добиратися до школи. Сестра Софронія вперше в Аргентині зорганізовує новий тип школи: школа-інтернат, до якої батьки з колоній могли віддавати дітей в опіку сестер Василянок на цілий тиждень. Наприкінці тижня батьки забирали школярів додому. Фактично такий тип школи

вирішив проблему навчання дітей поселенців: число учнів з навколишніх колоній зростало з кожним роком. 1949 р. в Апостолесі необхідно було побудувати другий поверх школи. 1950 р. таку ж школу відкрито, звісно ж з ініціативи матері Софронії, у Буенос-Айресі.

Постійно зростає також кількість сестер Василянок, аргентінок українського походження, про освіту яких безупинно дбає мати Софронія. При монастирі сестер Василянок у Буенос-Айресі ця невтомна жінка відкрила інтернат для української молоді з усіх провінцій країни (де мешкають українські емігранти) – спеціальні курси підготовки до університетів. Ця школа працювала, на жаль, всього шість років (1950-1956), оскільки не вистачило коштів на дальше її утримання. Однак і за ці роки було підготовлено чимало випускників, відтак, молоді з вищою освітою (сестри Василянки спрямовувалися переважно до педа-

гогічних вищих шкіл. Згодом саме вони очолили українські школи у багатьох містах Аргентини).

На 77-му році життя (1961 р.) легендарна мати Софронія, трудівниця, мудрий педагог, померла. У м. Апостолес великій місіонерці, чия подвижницька праця дала багатющі плоди – десятки послідовниць сестер-педагогів та розвинене шкільництво, що стало зразком у системі освіти Аргентини, зрештою, плекання української культури, збереження українських традиційних цінностей, відтак, свідомої самоідентифікації української спільноти, – споруджено пам'ятник.

Українка... Мати Софронія Ерделі... 22 важкі роки місіонерської праці в Аргентині. Вкрай боляче, що ми, в Україні, майже нічого не знаємо про українських місіонерів. І як мало робимо, аби знати! А якого ж то чудесного нашого цвіту по всьому світу...

Євгенія ПЕЩУК

ЧОРНИЙ БІЛЬ

Сади ще тільки розцвітали,
І жайвір прилетів до піль –
На Україну хмари впали.
Страшніше смерчу – чорний біль.

Не було ран, не було крові,
Ні зриву грому ні ґранат,
Та заанімили у діброві
На віттях гнізда пташенят.

Засумували трави, квіти,
Не відаючи майбуття,
Полинули у вирій діти,
Збагнуло людство, що життя –

Воно є вище всіх прогресів,
Воно найвища в світі ціль,
Лише б не знати таких стресів,
Лише б здолати чорний біль!

ЗБЕРЕЖЕМО „НАШЕ ЖИТТЯ”!

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union

Самопоміч
Українсько-Американська Федеральна Кредитова Співпраця

2332 W. Chicago Ave. • Chicago, IL 60622 • 773.328.7500 • Fax 773.328.7501

Чикаго, 12 березня 2004р.

Шановній Управі
Союзу Українок Америки!

З нагоди Ювілею 60-ліття знаменитого журналу „НАШЕ ЖИТТЯ”
засилено ширі вітання, gratуляції.

Разом з побажаннями шлемо 3,000 дол. для підтримки Журналу
та бажаємо дальшої великої популярності.

З пошаною і признанням

Богдан Ватраль
Президент установи

ДИМА

ДРУЗІ

Різні бувають друзі.
Часом це верби, схилені в тузі,
що скаргу твою незлосливу
вислухають терпеливо.
Часом це інші дерева.
Наприклад: магнолій рожевих
гілки, ніжним цвітом одягнені,
як руки до тебе простягнені.
Або в горах – вітер співучий,
або кущ диких рож на кручі,
що, колючий, тебе не вколе
так, як люди,
злим словом ніколи,
різні бувають друзі...

Ганна ЧЕРІНЬ

ВІТАЮ!

Прийміть вітання,
Жінки невтомні!
Ви на змагання
Ішли незломно.

Почесна дата –
Шістдесятиріччя –
За труд відплата –
Сяють обличчя.

Ви працювали,
З'єднавши сили,
Не відступали,
Боротись вміли.

В рядках журналу
Цвіте обнова,
Міць ідеалу
І сила слова.

Не скарбів призми
У нагороду,
А зріст Вітчизни
І честь народу!

СВОБОДА

Видання Українського Народного Союзу
Заснована в 1897р.
2200 ROUTE 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
(973) 292-9800 • (973) 292-0900 (Fax)
www.svoboda-news.com

До: В.Ш.
п. Ірини Куровицької,
голови Союзу Українок Америки
203 Second Ave
New York, NY 10003

Вельмишановна п. Ірино!

Редакція газети „Свобода” вітає Вас і головного редактора журналу
СУА „Наше Життя” Ірену Чабан з виданням окремого числа журналу,
присвяченого пам'яті жертв Голодомору в Україні.

Виданням цього пропам'ятного числа Ваша організація зробила знач-
ний внесок у висвітлення за цієї теми, свідчуючи документально про спро-
би української громади у США допомогти в час того жахливого лихоліття
1932-1933 років в Україні. Цим виданням Ви ще раз підкреслили надзви-
чайну відданість нашої громади Україні та її народові.

Поздоровляємо Вас і бажаємо дальших успіхів організації СУА та її ке-
рівництву.

З повагою –

Ірена Яросевич,
головний редактор
газети „Свобода”.

11 березня 2004 р.

НАША СУЧАСНИЦЯ

Найбільше картин Надії Полуян-Внукової бачив я в Роменському краєзнавчому музеї позаторік. Тоді наша письменницька бригада брала участь в урочистостях, присвячених 100-річчю від дня народження Бориса Антоненка-Давидовича. Приємне було враження від самого музею, виплеканого люблячими руками, а дві великі залі з картинами “місцевого маляра” просто таки нас полонили...

– Отаку маємо в нашому Ромні художницю, – хвалився Олександр Шугай.

– Отаку маємо художницю на нашій Сумщині, – тишався Олекса Ющенко.

А Юрієві Мушкетіку лишилося сказати:

– Славну маємо в нашій Україні художницю.

Григорій Діброва, що розповідав про музей, зазначив: живе вона на Засуллі, де народився Антоненко-Давидович.

А за день-два я дізнався, що Надія родом із тих місць, що й письменники Йосип Дудка та Леонід Полтава, що на її полотнах є й ті священні краєвиди, які любив і Йосип, і Леонід. “От би тільки це зазначати десь у назвах чи анотаціях, – порадив я. – Тоді ці картини матимуть не тільки мистецьку, але й істо-

Надія Полуян-Внукова

ричну цінність”. Авторка погодилась. І от уже працює над картинами “Берег Йосипа Дудки” та “Хата Леоніда Полтави”.

РОМЕНСЬКА МИСТКИНЯ

Цікава була у мене зустріч із художницею (та її чоловіком і сином) торік на мистецькому ярмарку під час Днів Києва. Приємно було слухати невимушені відгуки глядачів про її роботи:

– Нарешті й українське мистецтво побачили.

– Оце – мистецтво, аж душу хвилює...

– Диви-диви, тут можна й постояти та помилуватися.

Кілька годин і я милувався чудовими картинами Надії Полуян-Внукової... “Великодній натюрморт”, “Стежками дитинства”, “Березовий гай”, “Село Воцилиха. Бабусин хлівець”, “Собор Святого Духа”, “Літо, сонячний день. Садиба баби Ганни. Село Вовківці” (до речі, саме з цієї

садиби позаторік я почав розпитувати тут людей про родину Леоніда Полтави і саме з вуст цієї баби Ганни я вперше почув справжнє його прізвище – Пархомович).

Надія Полуян згадує добрим словом Віталія Власова, який вчасно помітив і підтримав її самобутній талант. Саме в каталозі, що він підготував, мовиться: “Народилася Надія Полуян-Внукова 3 січня 1968 року. Середню школу закінчила 1983-го. У 1983-1987 роках навчалася в СПТУ-14 у рідному Ромні на маляра-альфрейника. Працювала на Гардино-тюлевій фабриці, створювала нові зразки малюнків, що впроваджувалися у виробництво. В кінці 1990-го вийшла заміж, нас-

тупного – народила сина... Виростала серед сільської буденності і вбирала в себе притаманне душі українського народу. Своім духовним вчителем вона вважає маму – людину від землі й зі щирими почуттями... І далі: “Батьківщина стала джерелом надхнення, темою та ідеєю, лейтмотивом, кредо її мистецького спрямування. Самородок від природи, вона мала вибір: писати казки чи картини...” Писала вона казки й малювала ілюстрації до своїх казок, зокрема до “Калинової сопліки”. Віталій Власов вважає: “Багате, витончене світосприймання дає можливість художниці знаходити в навколишній реальності чарівність і небуденну красу”. Він вважає:

“Вже сьогодні (1995 – Д.Ч.) Надія Полуян-Внукова – явище для нашого краю”. Так вважають і Олександр Шугай та Олекса Ющенко. А Юрій Мушкетик певний: “Славному маємо в нашій Україні художницю”.

Воїстину – такі Самородки примножують славу й духовну велич України, вони (як раніше Катерина Білокур, Марія Приймаченко, Макар Муха, Параска Власенко та багато інших) вводять Україну до всесвітньої скарбниці людського духу.

...І ось нарешті відкривається виставка роменської мисткині в столиці – в Українському домі. Широка, простора зала примістила кілька десятків її творів. Пейзажі, портрети, натюрморти вбирають око, милують душу, зворушують до сліз. Привертає увагу вдаль й доладне розміщення картин.

“Так пахне літо чебрецями, як приїжджаєш до села”. І кожного бентежать спогади, суголосні цій широкій картині. Так приємно дивитися з цього квітучого пагорба, що на передньому плані, аж ген туди, на долину. Там Вовківці. Село, в якому народився цікавий поет, прозаїк, драматург, публіцист, перекладач, театро- й кінознавець Леонід Полтава (з роду – Пархомович). Ось там, удалині, ліворуч – його батьківська хата, он там – школа, в якій він навчався до сьомого класу, а там – у Сосні – спочиває його мама, учителька Вовківської середньої школи Любов Олеянівна (із Солянників). Саме в тому мальовничому селі над Сулою почав свою літературну творчість

цей відомий земляк художниці.

А ось чарівний пейзаж “Береги Йосипа Дудки”. Береги тієї самої Сули, красою якої милувався і Леонід Полтава. І в цих берегах він бував. Бо Йосип Дудка – його близький приятель з часів дитинства. Навіть згодом, коли обидва опинилися в ДіПівських таборах, Полтава допомагав Йосипові друкувати вірші в українських виданнях.

Не випадкова така увага мисткині до цих мальовничих місць. Адже тут, у Широкому Яру, родове гніздо її батьків. Тепер вони на горі живуть, у Вошилиці.

Чарують зір краєвиди, виплекані в цих місцях. “Широкий Яр. Яшків став”. Кладочка зворушлива. Вода аж темна. Гущавина навколо. “Осінь в Широкому Яру”. Гарне розмашисте полотно. “Липневий день. Село Вошилиха”, “Зимовий ранок. Бабусине подвір’я в селі Вошилисі”, “Гніздечко баби Парасочки”, “Село Вошилиха. Бабусин хлівець”, “Найкраща в світі рідна хата” (перед хатою квіти, квіти, квіти, всяка городина... і – мама).

А ще вражає широке панно “Стежками дитинства”. Груша цвіте над звивистою стежкою, що веде на Шумейко (о, цей дивний і такий природний наголос на останньому складі!). Впізнаю милий до щему краєвид. Ніби все життя через нього проходив, ніби усе життя він бринів у душі якоюсь тремкою мелодією, що зігривала й надихала тебе. Стоїш і відчуваєш: між цим краєвидом і твоєю душею триває таємна щира розмова. І хоч перед якою картиною

станеш – чуєш такий діалог. Мов із життя вихоплені кадри і нагадують найкращі миті твоєї дороги.

Недарма на відкритті виставки говорили: Надія Полуян-Внукова нагадує славетну Катерину Білокур. Не наслідуванням, ні. А майстерністю, щирою теплою, добротою, намогливим плеканням краси рідної землі у барвах свого самобутнього таланту. “Мамині квіти” (чорнобривці), “Маковія”, навіть “Зимовий натюрморт” – яскраве тому підтвердження.

А яким рідним, дорогим, щемливим духом віє від багатючих натюрмортів художниці, що мають глибоке народознавче підґрунтя. “У бабусі напередодні Різдва”. Кутя на покуті, узвар, рум’яні пиріжки, маківки, цілі й надрізані, рушники, а на шибках – “барани”, як у нас кажуть, – мороз померезив. А ще ось: “Великодній натюрморт” (пасочка й свічечка, крашанки, квіти, хустина на столі, краєчок вікна, рушник), “Натюрморт з полумиском”, “На покуті”, “У сінях”, “В коморі”... А в тій коморі – яблука, помідори, гарбуз, капуста, яйця, буряк надрізаний червоний, цибуля, кукурудза, квіти, калина в пучечках біля вікна. І тут шибки розмальовані. Вікно – невід’ємна деталь більшості її натюрмортів. Деталі вражають не тільки дивовижною реальністю, але й мистецькою доцільністю. Ось біля пучечка жовтих безсмертників (теж символ!) і ключ лежить, великий металевий ключ, що відмикає засув... Знать, не замкнута комора, повна такого багатства. Бо якби була замкнута, то ключ лежав би десь

інде у сховку.

Майстерно передає мисткиня настрої природи. Ось полотно “На мороз”. Пізня осінь. Пожовкле листя долі. Де-не-де на деревах затрималося. Біля хати (пізнаємо – бабусиної) стоять дві жінки, розмовляють, відро однієї чекає на стежці, а небо розганяє хмари, чистішає, синішає.

Неабиякий хист має авторка й у портретному жанрі. Найбільше мені сподобався “Портрет сина” – чистий, наївний, дотепний. А яке тут тонке проникнення в психологію хлопця, як вдало передано його настрої. Цікавий “Автопортрет”, “Богута Жена”....

І знову пейзаж: “Двігорі”. Унікальна назва. Унікальне місце. Дорога поміж високими кручами... Куди? До мосту через Сулу. На Вовківці. Цією дорогою, я певний, ходили й Леонід Полтава, і Йосип Дудка. І чимало іменитих гостей проїжджало тут, що навідували Йосипа Дудку в Широкому Яру...

Ось і “Ранок. Оболоння”, “Весна на оболонні”. Це вже Ромен. На Засуллі. На тій землі, де народився чудовий український письменник, тонкий дослідник рідного слова Борис Антоненко-Давидович.

Роменська мисткиня в столиці України показала свій щедрий талант, свій глибокий і багатий світ, здобула багатьох ширих прихильників своєї творчості. Отже, рідний її край, її рідна Сумщина мають пишатися, що мають таку могутню постать, таку славу художниці.

Дмитро ЧЕРЕДНИЧЕНКО

НОВІ ВИДАННЯ

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ СТЕФАНІ НАГІРНОЇ

У львівському видавництві „Українські технології” 2003 р. появилася цікава книжка спогадів „ADAGIO – життєвий шлях Стефанії Нагірної”, зредагована і упорядкована донькою Оксаною Нагірною-Кузишин та оформлена внучкою Галиною Кузишин-Голубець. Книжка читається легко, зокрема, новеля „Адажіо”, в якій авторка ймовірно є головною героїнею, захоплює читача світом музики і вдумливим описом виконання „Місячної сонати” Бетговена. Тому й не дивно, що внук авторки спогадів молодий музиколог Олесь Кузишин запланував оформити обкладинку уривком з тієї сонати.

Книжка Стефанії Нагірної цікава спогадами про музичні студії авторки в Українському музичному інституті ім. Лисенка у Львові, Державній чеській консерваторії (Прага) в клясі сольоспіву та про навчання у педагогічному інституті у Празі 1923-1931 рр.

Автор розповідає про доповідь, яку виголосила на

Українському жіночому конгресі у Станиславові 1924 р., а також про свою вчительську працю і громадську діяльність. Стефанія Нагірна переклала книжку „Пригоди хороброго голуба” нобелівського лауреата Дган Гопаля Мукерджі.

Під час Другої світової війни С. Нагірна з родиною опинилася в Німеччині в переселенчому таборі Регенсбурга, де працювала в Організації українських жінок еміграції та вела працю мистецько-культурних майстерень в таборах УНРА і ІРО до приїзду до Америки.

Прибувши з родиною до США, С. Нагірна стала активним членом управи Літературно-мистецького клубу, Союзу Українок Америки (64-ий Відділ) та Українського музичного інституту в Нью-Йорку. 1952 р. вийшла збірка віршів клясиків для молоді, яку упорядкувала С. Нагірна. Низка її статей друкувалися в українській пресі того часу.

Книжка Стефанії Нагірної щедро прикрашена світлинами. Оксана Нагірна-Кузишин дбайливо і вміло зібрала і упорядкувала документи, а останню частину книжки присвятила спогадам про родини Нагірних, Кузишинів і вдячним висловам внуків за добру науку і ласкаву усмішку незабутньої бабусі.

Книжка „Адажіо – життєвий шлях Стефанії Нагірної” – корисний внесок в мемуаристику української еміграції, яка прогнана молохом війни з рідних земель у різні країни світу, не розчинилася в чужому морі, але зуміла зберегти й плекати культуру, духовні цінності свого народу.

Оксана Луцька.

СУДЖЕНА

Закінчення з минулого числа

Біль не спить – він тільки зупинився. Він – як величезні кам'яні клешні, що хапають за плечі й за груди і тиснуть. Хворий відчуває їхню непереможну безжалісну силу і боїться навіть дихнути, хоч ьреба би було постаратися лягти, бо руки вже помертвіли чисто. І він таки наважується. Обережно обертається на бік і навіть пробує засвітити свічку. Слава Богу! Годинник показує майже п'яту, а він постановив уже о п'ятій встати і почати складати речі.

Та камінні клешні раптом оживають і тиснуть з божевільною силою, виносячи страдника аж на самий шпиль людського терпіння. А тоді стається щось несподіване і незрозуміле: біль щезає зовсім, а від уголов'я повіває якимсь особливим холодом, і хворому здається, що там хтось стоїть.

Відкинувшись на подушки, Тарас лежить із заплющеними очима, розкошує у звільненні від страждань й одночасно прислухається до того що, діється у нього в головах. Холод віє виразніше, але він приємніший: від нього п'яно крутиться голова, а тіло стає легеньким, наче пір'їнка.

– Що це таке? – вдає, що не розуміє Тарас.

І ніби у відповідь, холод приймає якусь матеріальну форму: до чола, до скронь та до мало захищених грудей туляться чийсь ніжні холодні долоні. Тарасові стає лячно. Він раптом розуміє, що прикидатися не допоможе, і вимовляє вголос:

– Це – смерть... Це – смерть...

У відповідь, йому грайливий молодий сміх і такий шеліт.

– Я твоя суджена. Подай мені руку!

– Не дам! – ховає руки під ковдру поет. – Не хочу вмирати! Іване, Іване!..

Вона добродушно сміється, а сходи трясуться від спішних кроків, і над Шевченком похилиється заспане обличчя слуги:

– Кликали, Тарасе Григоровичу?

Поетові ніяково і він думає над тим, як би виправдати виклик.

– Голубе, – каже він, – ти... той... подай мені чаю з молоком. Та солодкого!

По всьому видно, що Іван дуже здивований і дуже втішений.

– Зараз, Тарасе Григоровичу! – відповідає радісно. – Умить приготую!

– Слуга збігає вниз, десь там брязкає начинням, а Тарас усе ж не може заспокоїтися. Відчуває, що дивна гостя невідступно стоїть у нього над головою. Стоїть і сміється, наче сипле білий пісок на посохле листя.

– Чому боїшся мене? – питає.

– Я тебе ненавиджу!

– За що?

– Бо ти – кінець.

– Так, – відповіла вона шовковим голосом колисанки, – я кінець терпінням, болям і розчаруванням.

– Я не просив кінця! Мої болі дорогі мені! Я хочу жити, хоч би заради них!

– І радість, і горе – все в Бога відміряне, Кобзарю. Ти свій келих випив до дна, а на самому денці – каламуть.

– Правда, каламуть, – годиться він. – Каламуть нездійснених бажань і понівечених прагнень. Але все одно я хочу жити.

– Навіщо?

– Щоб іти вгору, вгору – до тих високих гребенів, що їх увечері цілує сонце...

– Ти вже осягнув їх. Далі нема куди йти. Далі починається схил. Дай руку!

Йому, поправді сказавши, стає байдуже, але за звичаєм він усе ще борониться: – „Подати тобі руку – значить умерти. А я не хочу!” Вона дихає свіжістю розмерзлих весняних бруньок і сипле, сипле білий пісок на посохле листя.

– Смішний! Як можуть безсмертні смерти боятися? Ти говориш дивні речі, Кобзарю!..

Її щирий радісний сміх обеззброює і примиряє. Тарас навіть починає почувати до неї змішану з цікавістю прихильність. То оце така смерть? Далєбі, зовсім не страшна!

Він лежить з приплющеними очима і намагається збагнути до дна свої почування. Хочє переконатися – правда це чи неправда, що він зараз переживає? Коли правда, то він, отже, вмирає. І від тієї думки у нього родиться не страх, а почуття передсмаку першого поцілунку і так страшно, і так солодко водночас.

Приходить Іван і приносить чай. Дивно! Ще існує на світі така буденна річ, як чай? Ану,

чи можна його пити? Пробе, гм... Можна! Чай, правда, немає ніякого ані смаку, ані запаху, але він п'є. П'є, щоб переконатися, чи має власну волю, чи може ще чинити, як чинить жива людина.

Випиває склянку до дна. Тоді пробе, чи може встати? Встає! При допомозі слуги вбирає халат і каже: – „Прибери ж ти тут, а я піду вниз.”

Чудно, чудно! Він усе ще живий: говорить, рухається і думає. Лишень холодна гостя таки тут. Він чує її подих, що нагадує свіжість перших пролісків, розквітлх ще на засніженій лісній галявині. На душі легко і вчисто світло. Тільки ноги страшно дрижать і голова йде обертом. А тіло невагоме. І він чомусь хвилюється. Не боїться, а саме хвилюється. Так не хвилювався ще ніколи в житті. Щоби зійти сходами, мусить цупко триматися поруччя, а вона нечутно ступає вслід і шепче з легкою насмішкою: – „Хочеш спинатися угору, Кобзарю, а й униз ледве можеш зійти... Молодих плечей потребуеш, правда? Бо ж і квасоля сторч росте, коли довкола тички обкрутиться...”

Могла б не говорити цього. Бо і навіщо? Це ж болить! Болить, бо правда...

А вона допікає ще більше, хоч голос її лагідний і приємний: – „Бачиш, до чого дожився? ‘Молоді плечі’ не дуже охочі старих дідів підпирати, навіть, коли ті діди геніями народилися. Ніхто тебе не хоче тепер. Був час, Кобзарю, коли княжна тобі руки цілувала, а

тепер он, непутяща покоївка, тобою помітує...”

– Годі, – просить поет, – годі!..

Він утомлений. Ох, який же він утомлений.

Раптом наважується. Простягає руку і просить: – „Забери мене! Я хочу вмерти.”

– Ти не можеш умерти. Я не смерть, я – безсмертя, я – слава!

– Мені байдуже до них. Я втомився. Забери мене, не покидай!

Сніжовійна поява стоїть уже навпроти і простягає щось таке, що можна назвати мрією про жіночу руку.

– Не покину, – запевняє. – Я ще нікого не зрадила і не зраджу! Не бійся, глянь на мене. Я ж твоя суджена!

Пальці поета міцно стискаються довкола долоні, з якої випромінюється свіжість перших пролісків, і поволі зводить очі. Зводить боязко, і вони раптом сліпнуть від божеської краси, для якої немає слів у людській мові. Він бачить образ, який не снівся навіть найгеніяльнішому мистцеві – образ нематеріального світу. І тоді його заливає та хвиля щастя, якої несила відчутти смертним.

Осліплений і приголомшений, Тарас чує, як з надміру щастя його серце розривається.

– Ох!.. – зойкає він.

Слова: „благословлю Тебе, Боже, за цю мить!” скінчив уже по другому боці життя, і переляканий слуга, що хилився над великим страдником, їх не почув.

КОНКУРС ІМ. ЛЕСІ І ПЕТРА КОВАЛЕВИХ

ЕКЗЕКУТИВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ ОГОЛОШУЄ ІСТОРИЧНО-НАУКОВИЙ КОНКУРС

Союз Українок Америки стривожений станом української мови як в Україні, так і в діяспорі. З огляду на це, цьогорічний Конкурс ім. Лесі і Петра Ковалевих присвячений науковій праці про нашу рідну мову.

Тема наукової праці мусить стосуватися до української мови. На Конкурс приймаються наукові праці, які вийшли друком в 2003-2004 рр. або рукописи. Обсяг праці – не менше 150 сторінок друку або 250 сторінок машинописного тексту (в разі неопублікованої праці).

Термін надсилання праць – 30 червня 2004 р. Проголошення нагород – в жовтні 2004 р.

Лавреатів вибирає незалежне журі з науковців-мовознавців. Склад журі буде поданий при оголошенні вислідів Конкурсу разом з іменами лавреатів.

Твори просимо надсилати на адресу:

UNWLA
203 Second Ave.
New York, NY 10003 USA

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. LXI

APRIL 2004

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

Christ Is Risen!

Indeed He Is Risen!

In the month of April, we gather with family and friends to celebrate the most holy of events in the history of Christianity. Easter brings much joy and harmony in our midst and hope for a better future. Members of our organization and the Ukrainian American community at large have much to be thankful for. Christ has been generous to us and has given us many blessings.

April brings good weather and good tidings, and I would like to begin this month's message by sharing news of the joy and harmony within our organization:

We salute newly reelected Chicago Regional Council President Lubomyra Kalin and the newly elected president of the New England Council, Dionizia Brochinsky

Sadly, this year, April is also a month of concerns about the problems in the world, here in the United States and in Ukraine, a reason to pray and work hard for a better tomorrow, for the peace that still eludes the human race, and for a truly democratic Ukraine.

For Ukrainians, April is also a month for somber commemorations. The specter of Chornobyl continues to haunt us. It will and must be remembered by us, our children, our grandchildren, and the entire world. Like the Great Famine, Chornobyl is a tragic symbol of the horrors the Soviet regime perpetrated against the Ukrainian people.

In his speech at the commemoration of the 10th anniversary of the Chornobyl disaster, Ambassador Yuri M. Shcherbak read an excerpt from a report written to him in 1986 by the head of the shift operating the reactor that exploded at the Chornobyl nuclear power plant in northern Ukraine: "It seemed as if the world was coming to an end . . . I could not believe my eyes. I saw the reactor ruined by the explosion. I was the first man in the world to see this. As a nuclear engineer I realized all the consequences of what had happened. It was nuclear hell. I was gripped by fear."

The government policy of pretending to the world that the problem was under control and that the danger from radiation was minimal or non-existent was twofold: an attempt to prevent widespread panic and a deliberate attempt by the Soviet propaganda machine to hide its own ineptitude. But hushing up of the danger of radiation produced quite the opposite effects from those intended. The entire world was stunned by the accident and revolted by the government's callous disregard for human life; people in Ukraine were frightened and angry. Many live under constant stress from the aftereffects even today.

Following the disastrous nuclear catastrophe in 1986, the Ukrainian National Women's League of America began to provide extensive help to disaster victims. This assistance continues in various forms. Our organization, for example, sends children affected physically and emotionally by the aftereffects of the nuclear explosion to summer camps. Such camps give these young victims an opportunity to breathe clean air, to play and be children in an environment that is not tainted by fear and anxiety. It is on behalf of these children that I thank those of you who have sent generous contributions that have enabled us to organize and operate these summer camps. It is for these children that we ask for your continued generous assistance.

I would also like to thank those of you that held special programs during the commemoration of the 70th anniversary of the Great Famine "Holodomor" in Ukraine. Here too, the Ukrainian National Women's League of

America has been active in efforts to bring world attention to a tragedy that must never be forgotten. One organizational initiative was to encourage our members, their families, and friends to visit local libraries to see if those libraries carried literature pertaining to the Famine. Many of you participated in this mission, and your participation has made a long-lasting and significant difference. At its meeting in March of this year, the UNWLA Executive Committee voted to continue the project. It is hoped that by the 75th anniversary of the Great Famine not one library will be without literature on this topic.

The year 2004 has been designated the "Year of Poland in Ukraine." Formal commemoration of this often contentious history will begin on March 30, 2004, during a three-day series of symposia at the New York University and Columbia University, which will feature eminent presenters from academic and political circles of Poland, Ukraine, and the United States and focus on the future significance of the Polish-Ukrainian relations.

In connection with this theme, we have selected for this issue letters from 1944 that poignantly underscore the nature of the historical relationship between Poland and Ukraine and the work of our enlightened and hard-working predecessors. On May 3, 1944, Congresswoman Clare Boothe Luce (Rep. Conn.) delivered a speech in the U.S. House of Representatives, honoring the anniversary of Poland's constitution. In the days following the speech, the congresswoman and the first editor of *Our Life*, Claudia Olesnycky, exchanged a series of letters on the theme of the speech, on the issue of Ukrainian-Polish relations, and on the prospects of future peace in Europe. The letters were published in *Our Life* in 1944, and we are pleased to share them with our readers in the magazine's anniversary year.

Clare Boothe Luce and C. Olesnycky on Ukraine and the Soviet-Polish Dispute

May 8, 1944 letter from C. Olesnycky to Representative Clare Booth Luce

Dear Madam:

Being active in journalism and social work within a group of American women of Ukrainian birth or descent, I strive to bring to their attention the accomplishment of American women. In this work, observing the careers of the topmost women of America, like you, is very helpful. Your activities and utterances are inspiring not only for their brilliance and high level, showing it is possible for a woman to rise in this country, but also especially notable for your championship of decency in national and international affairs.

The press reports of a few days ago on your speech in Congress on behalf and in honor of Poland aroused my special interest, because of the proximity of the subject to my own Ukrainian peoples' fate. Not being familiar with the full text of your speech of May 3, I may have arrived at some erroneous conclusions about it, but from reports which appear in the newspaper, it seems to me that in your speech the problem of Ukraine and its people, which is the keynote to any analysis of relations between Poland and Soviet Union, had been omitted.

Your honoring Poland and assertion of Poland's right to independence was proper and timely, as anyone not entirely blinded by flashes from Moscow will realize and acknowledge. Even those Ukrainians who have had their fill of suffering at the hands of Poland wish that Poland may become and remain free from domination either by Berlin or Moscow. But insistence on Poland's rights and freedom cannot be made co-significant with Poland's right or special privilege to rule other people without their consent.

To oppose any changes in the structure or boundaries of Poland as they existed prior to September 1, 1939, means to hand over to Poland again the right to trample upon, at her whim, several million non-Polish people, the greatest bulk of whom are Ukrainians. Poland should not be partitioned again. That is a very neat phrase, but there is more than a phrase to it. Would Poland have ever been partitioned at all if it had not been for her predilection to rule over people not her own? If a subjugated and partitioned Poland is incompatible with decency in international affairs, so is, by the same token, a subjugated and partitioned Ukraine.

To make the matter quite clear, please understand that no Ukrainian who is not a traitor to his people wishes the "eastern half of Poland" to be lopped off at some Curzon Line and arbitrarily added to the Soviet Union for its greater size and greater glory. Ukrainians want to be united, free and independent, just as much as the Poles do. Ukrainians want their country to be independent of Russia, Germany, Poland, Romania, Austria, Hungary, Turkey, and Czechoslovakia. Each of these eight nations have for centuries been guilty of coveting the rich lands of Ukraine, of having oppressed Ukrainians and denied them freedom at different times in history, and finally of hav-

ing conspired with each other to keep Ukraine subject and partitioned. The rich lands of Ukraine have been a coveted prize to its neighbors as far back as the Principality of Kiev in the tenth century.

I heard Professor Clarence Manning mention at Columbia University a few years ago that there seems to be in existence a conspiracy among all neighbors of Ukraine, regardless of their enmity to each other, to keep the world completely in the dark, as to even the very existence of a distinct Ukrainian language and national character; all for the sake of each of them to be able to retain and exploit chunks of this rich land. Light will seep through, however, and even Voltaire caught a glimpse of it when he wrote almost two centuries ago that Ukraine has always aspired to be free. The Ukrainians' fight for freedom had not stopped for one moment, nor against one aggressor. The biggest offender is Russia, which has alternately fought, cajoled, starved, and banished to Siberia millions of Ukrainians. And still Ukraine is not quite conquered. The reason why the Soviet Union so badly wants "the eastern half of Poland," Bessarabia, Bukovina and possibly Carpatho-Ukraine, is that Russia would then have all Ukrainians in her own big jail with never a chance of some Ukrainians breaking out of a smaller Polish or Romanian jail and helping their 35 million brothers imprisoned in the Soviet Union.

The question of permanent peace in Europe can only be answered in the affirmative if a stop can be put to trading countries and peoples like cattle. Ukrainians will again refuse to be put under foreign rule; therefore, one sure way of paving the future peace is to realize the necessity of a free Ukraine. A free Ukrainian state, as a guarantee against future wars, is surely as interesting a subject for conjecture to Americans unwilling to underwrite more wars in Eastern Europe as a free Poland. Poland is gallant, but Poland is also incurably dominant; therefore in any discussion of Poland's eastern boundaries, the people who constitute a majority in these territories, that is Ukrainians, must invariably be taken into consideration. The handing over of 6 or more millions of Ukrainians without any reservation, either to Russia or again to Poland, will certainly not contribute towards the establishment of peaceful conditions in Eastern Europe.

Believing you to be as much of an idealist in international affairs as unobscured thinking permits, I venture to say that a study of Ukrainian problems may produce a revision of some of your concepts about Poland and cause some feeling of sympathy for Ukraine, the champion underdog of Europe. Knowing what influence you have on the political thinking on a large number of your countrymen, I am inclined to believe that your attitude towards the problems of Ukraine might, at the proper time, add much to a just solution of relations among European countries.

Ukrainians have been fighting for their freedom for so long and against such odds that they have long since stopped counting on outside help. Ukraine's greatest poet, Taras Shevchenko, wrote exactly one hundred years ago: "Ukraine will yet be blessed with its own George Washington." This liberator is still being awaited. In the meantime, the greatest aid this martyred land can have from the American people is the breaking down of the awful conspiracy, which hides or denies Ukraine's existence.

Very truly yours,
Claudia Olesnycky

May 10, 1944 letter from Representative Luce to Claudia Olesnycky

Dear Mrs. Olesnycky:

Thank you for your kind and interesting letter of May 8 in regard to my Polish Constitution Day speech.

I did not, in my speech, make any definite recommendations about the future of Ukrainians, nor, on the other hand, did I make a definite recommendation for the geographic site of the post-war Polish Boundary. My reason for avoiding such a recommendation was my belief that these questions, dealing as they do with millions of human beings, are far too big for any individual or any single nation to settle or try to settle.

All I asked for is all that I believe the great majority of Ukrainians (yourself included) and the great majority of Poles would want—a just settlement of this question can only be reached calmly over a peace table at which all the groups concerned have a chance to speak and all the United Nations have some say in the final question. I am sure you will agree that such a method of handling the Ukrainian question, the Polish Boundary question, and all similar matters is the only possible way to guarantee a durable peace.

Under separate cover I am sending, for your possible interest, the full text of this speech.

Sincerely,
Clare Booth Luce

May 12, 1944 letter from Claudia Olesnycky to Representative Luce

Dear Madam:

This is to express my sincere thanks for your letter of May 10, in reply to mine of May 8, on the subject of your speech in Congress on May 3.

The disclosure of your opinion has dispelled my former apprehension regarding your attitude towards the future attempts at solving questions of not only politics, but of life itself among my Ukrainian countrymen now precariously poised between evils, none of which can be safely termed to be the lesser. May I venture to request your permission to publish your letter in my Ukrainian Women's Monthly? I am sure that my readers, most of whom are concerned about their "Old Country," will be quite reassured by your clear and honest thinking on the subject discussed in the aforementioned correspondence.

Very truly yours,
Claudia Olesnycky

May 15, 1944 letter from Representative Luce to Claudia Olesnycky

Dear Mrs. Olesnycky:

I am delighted to learn that you liked and were reassured by my letter of May 10, and I am glad to give you permission to reprint it in your Ukrainian Women's Monthly. All best wishes.

Sincerely,
Clare Booth Luce

In the Country House

by Iryna Zhylenko, 1990

Now back to the chores. Rake out the ashes.
Start the fire. Sweep away the cobwebs . . .
and cook some potatoes for dinner.
Dead or alive—I'm still the housekeeper.
Dead or alive—I'm still the mother.
I come out of a deep dark depression,
to feed my little son
to tell him a fairy tale about happiness.
Joy fills my lungs
as my son offers me a chrysanthemum through the
window.
But a raven's voice is already counting out the dose
of radiation.
"Wash your hands, wash your hands, my son . . ."
"Mom, a kitten. How sweet.
You're such a poor little dirty stray . . ."
The clock starts to beat out the doses of radiation:
Wash your hands! Wash your hands! Wash your
hands!
"Mom, please let me go play in the sand.
The kids are burying the reactor.
Don't worry—it's just a hunk of metal.

Granddad caught some crayfish
and treated me to some. They were great.
Why is everything we eat canned, canned, canned?
Mom, don't cry.
Did I make you mad?"
"I'm not crying. It's just the smoke . . ."
"It's smoky because no one's swept the chimney.
. . . And why can't we go pick mushrooms?
Autumn will be over soon."
"Where did you lose that button?"
"How would I know . . ."
And off he ran. Grabbing the shovel
and pail on the sly. To the sandlot?
My heart beats out the doses of radiation
on every grain of sand,
on every little weed . . .

Translated from Ukrainian by Virlana Tkacz and Wanda Phipps. Translators' note: After the Chornobyl disaster, people believed that the highest concentration of radioactive particles was present in sand, dirt, chimney soot, seafood, flowers, and mushrooms.

Action Ukraine Briefing with Congressman Curt Weldon

March 17, 2004 – Washington, DC

by Oksana Xenos

I attended the March 17, 2004, "Action Ukraine 2004 Working Lunch with Curt Weldon" at the Washington, DC, offices of the Citizens Network of Foreign Affairs. About 25-30 people were present, including U.S. Treasury and State Department officials, U.S. and Ukraine embassy officials, representatives of Ukrainian organizations, and media personnel. Congressman Weldon, regrettably, was a no-show. His legislative director, Xenia Horczakiwskyj, who arrived just minutes before the meeting ended at about 1:30 p.m., announced that the Congressman was unable to attend because he had been assigned to chair an important congressional committee and could not break away.

While we were waiting, expecting the Congressman to appear, the luncheon meeting was conducted by the host, Ihor Gawdiak, on behalf of the Action Ukraine Coalition. He opened the floor to anyone who wished to speak about the topic of this meeting, specifically, the upcoming presidential election in Ukraine and the U.S. government's posture toward this election.

A number of attendees, among them, Vera Andrushkiw of the US-Ukraine Foundation and Stephen Nix of the International Republican Institute, having just recently returned from Ukraine, shared their observations and thoughts with other participants. Their comments led to a discussion as to whether the OSCE is moving with sufficient aggressiveness.

Dr. Paul Carter, the State Department's Ukraine Desk Political Officer, noted that although the U.S. government does not support any particular candidate in this election, if the election "does not go well," Ukraine's relationship with the West, specifically with the United States, will likely deteriorate. When asked what exactly he meant by the election "not going well," he explained that he was referring to the Ukrainian government's pressure tactics on the media and the opposition. If these actions continue to occur between now and the time of the election, then the election, regardless of who is elected, will be considered to have not "gone well." In that case, he observed, Ukraine may find itself "lumped in" with other not-so-progressive nations, rather than allied with the United States and Europe. Christopher Grewe, the Treasury Department's International Economist and Desk Officer for Ukraine, chimed in on this discussion to reiterate Dr. Carter's comments.

A number of attendees severely criticized the Ukrainian government's decision to suspend broadcasting into Ukraine by Radio Free Europe, Voice of America, and other international broadcasters. It was noted that despite Ukrainian officials' pronouncements to the contrary, Ukraine-based affiliates of these international broadcasters are still being intimidated and pressured not to sign any contracts. As a result, the only way to transmit a radio signal into Ukraine, at least for now, is by short wave. Russia's radio signal beams, however, are significantly stronger and typically drown out those of Voice of America, Radio Free Europe, etc. This discussion prompted Xenia Horczakiwskyj, on behalf of Congressman Weldon, to request a list of all Ukrainian radio stations willing to carry Voice of America and other international broadcasters.

In response to queries as to why the U.S. government seems to be more critical of Ukraine than of Russia, one U.S. government official responded that a reason for this may be that Russia, unlike Ukraine, has not asked to become "part of the West."

Dr. Bill Gleason of the State Department's Foreign Service Institute spoke at considerable length about his activities, including his upcoming research trip to Ukraine and his five-year (1995-2000) professorship experience at the Kyiv-Mohyla Academy. As chair of the Advanced Ukrainian Studies office at the Foreign Service Institute, he instructs prospective U.S. Embassy officials in preparation for their tours of duty in Ukraine. When I told him I am originally from Detroit, he said he had also grown up in Detroit and owed his interest in international affairs, specifically Ukrainian and Eurasian Studies, to his Ukrainian aunt.

During the course of the luncheon I had occasion to inform Dr. Gleason about the activities of the UNWLA. I noted, among other things, that we are not a "feminist-type" women's organization, but rather an organization dedicated to the unification of women of Ukrainian descent for the purpose of promoting our Ukrainian cultural heritage. I added that we span all generations, all political leanings, and all religious affiliations.

Apparently quite impressed, Dr. Gleason extended an invitation to me to speak to his class on May 11, 2004, about the UNWLA, its activities, organizational history, impact on Ukraine, and other related themes. I gladly accepted, subject to the UNWLA's and my employer's approval.

The Single Woman's Guide to Shopping for a Roofer

by Tamara Stadnychenko

My roof is a respectable 40 years old, but winters of snow and ice followed by torrential rain followed by sudden bursts of glaring sun have taken their toll. The shingles are curling; chips of roof, blown off by the wind, litter the garden that is just starting to show signs of life. There is a small, but irritating leak in the corner of the bedroom ceiling. A little brown spot sullies the white paint—a constant reminder that something needs to be done before things get worse. Much as I hate the idea, it is time to get a new roof. What's worse, I have to find a roofer and I have to do it myself.

It's not a unique problem. There are many of us out there who are widowed or never been married or divorced. Most of us do not have a brother or cousin or friend or neighbor who is a roofer. So we do what we need to do—start looking for a roofer who will ask for lots of money and who has to be trusted to do a good job. And there's the rub.

We don't know much about roofing and we don't know much about roofers. We cringe at the anticipated expense and worry about getting the "right" roofer as opposed to the roofer who will do a slapdash job, take the money and run, and refuse to come back if there is a problem. We've all heard horror stories that we don't want to experience first-hand. So what's a woman to do?

To begin with, decide what not to do. First rule of thumb is not to pick a roofer out of a phone book. Instead, ask around. Call friends. Call family members. Talk to people you work with. Talk to neighbors. If nothing else, these people will often let you know which roofers you don't want to waste time with.

Think twice before considering a general contractor simply because he will be more expensive. Remember that a general contractor does carpentry and masonry and windows too. A roof is a specialty item. It is the feature of your home that protects your home and it might be better to hire an expert roofer than a jack of all trades. Even an excellent general contractor can be a problem. While most reputable general contractors subcontract specialties, the ones who subcontract excellent roofers are likely to charge higher fees so that they can make a profit over and above what they have to pay these roofers. Consider carefully whether you can afford the added expense.

Get several estimates (even if you have a recommendation from someone). The price range may amaze you (during my recent foray into roofing, the

high bid was \$7,500 and the low bid was \$3,300 from seven roofers all claiming they would be doing more or less the same thing).

Educate yourself. If you have Internet access, find out what you can before the roofers come to give you estimates. Another good way to educate yourself is to get an estimate from a national chain like Sears or Home Depot. These folks are very good at presentation; they will bring roof models and drawings and shingle samples and give you a very good basic tutorial in what a good roof job should include. They are also more expensive than independent roofers because they use subcontractors. Another thing to consider is that if something goes wrong you may have a problem making it right. The contractor can easily claim that the chain store is liable and the chain store can easily claim that the contractor is liable and it may take months or years to resolve the question of responsibility.

Think twice before taking the lowest bid. This may be a big temptation, but bargain hunting in this case may not be your best choice. There is usually a reason the bid is so low. It may be that the roofer is young and inexperienced. It may be that the roofer uses cheaper materials that may not last as long as you would like them to last. Don't think twice about rejecting a roofer whose business card and estimate stationery list a post office box instead of a real address. This is a red flag that should never be ignored.

Compare estimates. Does every roofer list the same things that are to be done? For a sloped shingle roof in any part of the country that experiences ice, snow, and winds, estimates should include the following:

- Weight of felt to be used under the shingles (15lb is good; 30 is excellent).
- Ice and water shields at valleys and lower edges of roof
- Type of shingles to be used (with manufacturer's name) and length of warranty for materials. Make certain that the estimate says "shingles to be installed according to manufacturer's specifications." With shingles not installed according to these specifications, manufacturers have the right to dispute any claims.
- Ridge vent at peaks for airflow (this provides ventilation that lengthens the life of the roof).
- Rubber boots around soil pipes and flashing around chimney or other areas prone to leaks.

- Disposal and cleanup. A reliable roofer will make arrangements to have a dumpster on site.
- Number of years the roofer's work is guaranteed.
- Whether the shingles will be nailed or stapled. In high wind areas, nailed is better.
- Exact price that the roofer expects to be paid when job is finished (the only adjustment here should be in the event of plywood replacement if needed).
- Price per sheet of plywood if any will need to be replaced.

Read the estimate carefully before committing yourself to anything. Make sure that everything you and the roofer discussed is listed. If it is not, ask for a revised estimate that will include any and all missing items. Do not be embarrassed to do this. A roof is a big financial investment and you have every right to make certain you are getting exactly what you are paying for.

Many townships require permits for roofing jobs. Getting the permit should be the roofer's job, but it is your job to verify with the township that this has been done. If the roofer expects you to pay for the cost

of the permit, this should be noted in the estimate. Check with the township to see if he has given you an accurate fee.

Check with the state or country Better Business Bureau to see if the roofer has a clean record. If you have Internet access, you may also be able to check civil court records to see if the roofer you are considering has been sued by someone unhappy with work that was done. If you do not have Internet access, this information can be obtained in person or even by telephone. Do not be afraid to ask for references.

Always verify that the roofer is adequately insured. This includes workmen's compensation insurance and insurance for damage to your property. **You should ask for a copy of insurance certification before any work is started.**

Caveat emptor (let the buyer beware) is the best motto you can follow. Learn what you need to know and make your choice based on knowledge. Don't be afraid to trust your instincts. If something looks or sounds "fishy," it probably is. You owe it to yourself to be safe rather than sorry.

APRICOT-CREAM LAYERED TORTE

Dough for five-crust layers

- 3 sticks of sweet butter at room temperature
- 4 cups of flour
- 1 whole egg + 3 egg yolks

Place the butter with flour in a bowl and cut them with a dough cutter to a grainy consistency while gradually adding the eggs. Then mix the dough thoroughly by hand until it's smooth and divide it into five equal portions. Heat the oven to 350 degrees. Cover the bottom of a 9" cake spring form with parchment paper. Roll out one piece of dough at a time and press it into the spring form. Prick the bottom of dough with a fork and bake the crust until lightly golden (approx. 20 minutes). Do not over bake. Continue with the remaining layers. Let them cool completely.

Vanilla Cream Filling

- 5 egg yolks
- 8 tbsp. sugar
- ½ pint heavy cream
- 1-inch fresh vanilla bean—scraped out
- One 8-oz. container of whipped sweet butter

With an electric mixer, whip egg yolks with sugar until almost white. Place this mixture into a pot or double boiler. Cook over boiling water and slowly stir in the heavy cream. When the cream starts to simmer, cut one inch of fresh vanilla bean, scrape out the inside of the bean and add it to the mixture. Continue stirring until the mixture thickens (about ½ hour). Let it cool completely. In a bowl, whip with electric mixer one container of sweet butter until fluffy and gradually add the cooled vanilla cream filling to it. Blend it well. Divide the cream filling into 5 portions.

Apricot Filling

- 3 jars of Simon & Fisher Apricot Butter or apricot preserves
- 2-3 tbsp. lemon juice or more to taste

Blend the two ingredients and you're ready to layer the Torte. Place the crust layer on a cake stand and spread it first with apricot butter. Then smooth cream filling over it. Continue the same for the next four layers. Please note that the top crust and sides of the torte should be covered with cream filling only. Decorate the top of the torte with fresh or glazed fruit (optional). Place the torte in the refrigerator to "set." For "best taste," take the torte out of the refrigerator 3 to 4 hours before serving and serve at room temperature.

(Contributed by Maria Tomorug)

THE FIRST EASTER EGG

A legend

It happened a long time ago in the city of Jerusalem. The Holy Virgin sat mourning for Her Beloved Son. Three days after His burial, Mary still sat like a stone statue, mute, refusing food and drink.

Many pious women came to comfort Mary, praying Her to take a little nourishment, but all in vain. There was a young girl Hanna, who often came to see Mary. On Sunday, when the news spread that Jesus Christ had risen from the dead, Hanna took a basketful of eggs, her only possession, and went to visit Mary.

Hanna knelt down before the Holy Virgin and said: "Cry not oh grieving Mother! Your Son has risen from the grave! Rejoice!"

And then the Holy Virgin spoke for the first time in three days:

"Yes, I know. I saw my Son in my sleep. His face and clothes shone with such might, that my eyes were unable to resist. Yes, I know my Son has risen from the grave."

Then Hanna handed Mary her present, the basketful of eggs. The Holy Virgin received the present happily. Tears poured from eyes and fell on the eggs.

And a miracle happened. Where a tear from the holy eyes fell on the eggs, there a beautiful design appeared—crosses, stars, flowers, and butterflies, all in gleaming colors. All the eggs shone like precious stones.

With great joy, she ran about the streets of Jerusalem handing an egg to everyone she met saying, "Rejoice! Jesus Christ has risen from the grave!" For many hours, she greeted people in the same way and yet her basket stayed full the entire time.

And the people who received the painted eggs gave them to their friends saying "Rejoice! Christ has risen!"

So, in a short time everyone knew about the wonderful miracle, the resurrection of Christ.

In memory of that joyful event, young girls in Ukraine paint beautiful designs on eggs on the Saturday before Easter. The Holy Virgin blesses their craft and inspires them to paint beautiful ornaments.

Then, on Easter Day, all Ukrainians give each other these eggs saying, "Christ has risen."

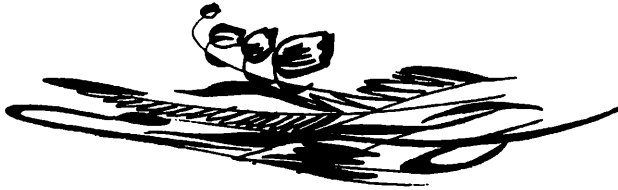
CHRIST IS RISEN – GLORIFY HIM

НОВИНИ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ЩИРО ВІТАЄМО!

**ПЕРЕВИБРАНУ ГОЛОВУ ОКРУЖНОЇ УПРАВИ ЧІКАГО
ЛЮБОМИРУ КАЛІН.**

**НОВОВИБРАНУ ГОЛОВУ ОКРУЖНОЇ УПРАВИ НОВА АНГЛІЯ
ДІОНІЗІЮ БРОЧИНСЬКУ.**

Голова СУА Ірина Куровицька

ХРИСТОС ВОСКРЕС! ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

Зі світлим Воскресінням Христовим бажаю усім веселих та щасливих свят!

Великодні свята – це пора року, коли все прокидається до нового життя. Це – час внесення ладу, вдоволення, злагоди в родині, організаціях, громаді та у цілому Християнському світі. Ми, членки Союзу Українок Америки, маємо багато, за що дякувати Христу. Ісус Христос був щедрий на ласки для наших родин, організацій Америки та України. Молімося за краще завтра для усіх, а особливо за покращення обставин, в яких знаходиться тепер Україна, особливо перед виборами

Місяць квітень багатий на радісні та сумні події.

Атомна катастрофа в Чорнобилі залишила Україну в руїні, а Голодомором 1932-33 рр. замучено 10 мільйонів українського народу. Про ці дві події мусимо пам'ятати та вчити наступні покоління цілого світу, який страшний злочин скоїв радянський режим нашому народові. Це потрібно повторяти, щоб прийдешні покоління не сказали, що Чорнобиль в Україні – це вина України. Заподіяні кривди призначаємо радянському режимові.

Колишній Посол України в Америці письменник д-р Юрій Щербак на відзначенні 10-ї річниці вибуху в Чорнобилі читав лист, який одержав від головного оператора Чорнобильської станції. Він писав “Здавалося, що приходить кінець світу... Я не вірив своїм очам: я бачив страшну катастрофу, руйнацію реактора під час вибуху. Я був першим в світі свідком такої події. Як нуклеарний інженер я здав собі справу наслідку вибуху. Це було нуклеарне пекло. Спазм страху обгорнув мене.”

Після цієї трагічної катастрофи, Союз Українок Америки звернув всю увагу на допомогу Україні різними способами, один з яких є висилати дітей до лікувальних таборів під час літа. Коли бажаєте допомогти, то просимо.

Рівно ж висловлюю подяку усім відділам та округам, які брали участь у громадських заходах з відзначення 70-ліття Голодомору. Особлива подяка членкам СУА, які відвідали місцеві бібліотеки, щоб перевірити, чи є в них матеріали про Голодомор 1932-33 рр., якщо ні, порадили купити.

На засіданні у березні Екзекутива СУА прийняла рішення перевірку бібліотек продовжувати, щоб у 75-ліття вшанування Голодомору, кожна бібліотека мала матеріали про цю трагедію.

ДІЯЛЬНІСТЬ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ СУА

ВШАНУВАННЯ 96-их УРОДИН МАРУСІ БЕК В ДІТРОЙТІ

*Вчителько, глянь,
Садок твій у розквіті
Той, що роками старанно садила,
Душу свою ти у нього вложила.
Вчителько, глянь, в піднебесся сад тягнеться,
В праці безсмертна людина проста.
В сад цей я входжу з своїми посестрами,
Глянь, сама вічність у нім пророста.*

Людмила Новоринська,
членка 129-го Відділу СУА.

Відділ ім. Ольги Басараб, заснований 1932 р. в Дітройті, має унікальну можливість кожні чотири роки 29 лютого відзначати уродини своєї засновниці Марусі Бек разом з нею.

Ось і цього року членки 26-го Відділу та численні гості зібралися в затишній домівці СУА на „родинну” урочистість. Вечір відкрила голова Відділу Віра Гнатюк. Привітавши щирим словом славу Марусю Бек та гостей, вона представила Мілю Пашкевич. Ведуча запросила гостей до святкового обіду, приготованого членками 26-го Відділу СУА. Від імени Округи привітальне слово виголосила її голова Лідія Казевич, підкреслюючи вплив Марусі Бек на громадське життя Дітройту, а особливо на життя СУА. Голова 45-го Відділу, зв'язкова СФУЖО Стефа

Король розповіла про життєвий шлях Марусі Бек і про Фундацію, засновану нею при СФУЖО, що надає нагороди українській молоді за найкращі твори з українознавства. Координаційна референтка Округи, представниця 96-го Відділу Маруся Зарицька-Червійовська запропонувала зробити збірку на Фундацію. Голова 63-го Відділу Ольга Гриньків прочитала вірш, який присвятила ювілярці. Потім Любомир Гевко розказав, як багато років тому після прибуття до Америки Маруся Бек допомогла йому влаштуватись і отримати працю.

Як завжди сповнена енергії і молода душею, Маруся Бек звернулася до присутніх з палким словом і прочитала поему Тараса Шевченка „І мертвим і живим...”, яку спеціально приготувала для гостей. Присутні з ентузіазмом аплодували іменинниці, заспівали „Многая літа” і окремо господарям за приємне свято. Оточена союзнянками, Маруся Бек щасливо усміхалася, вислуховуючи численні привітання, а присутні не спішили розходитись та висловили бажання зустрітись знову через чотири роки на святкування 100-літнього ювілею Марусі Бек.

Валентина Євич, культосвітня референтка
129-го Відділу СУА.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

22-ий ВІДДІЛ СУА, ЧІКАГО, Іл.

Загальні збори відбулися 6 лютого ц. р. Були присутні 24 членки. Зборами провадила президія: Олена Харкевич – голова, Мирослава Шевчик – секретар. Від Округи збори вітала її голова Любомира Калін.

До нової Управи вибрали: Люба Шеремета – голова, Іванна Горчинська – перша заступниця голови, Іванна Городиська – друга заступниця голови, Софія Дідицька – протоколярна секретарка, Ірена Мицик – кореспондентна секретарка, Оксана Мельник – фінансова секретарка.

Референтки: Ярослава Фаріон – імпрезова, Марія Малецька – організаційна, Ольга Лишняк – стипендійна, Мирослава Шевчик – пресова, Іванна Городиська – бібліотекар, Люба Шеремета – відповідальна за передплату „Нашого Життя”, Олена Харкевич – архівар, Стефанія Форович і Ярослава Іванишин – суспільної опіки, Олена Харкевич і Валя Цурковська – господарські.

Контрольна комісія – Надя Дзидзан, Іванна Савицька, Анна Слободян.

Мирослава Шевчик, пресова референтка
22-го Відділу СУА.

**43-Й ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ
СЕРДЕЧНО ВІТАЄ З ЮВІЛЕЄМ СВОЮ ЧЛЕНКУ**

МАРІЮ ГАНУШЕВСЬКУ-УГОРЧАК!

**БАЖАЄМО ВАМ, ДОРОГА ПАНІ МАРУСЮ,
БЕЗЛІЧ ПОГІДНИХ РАДІСНИХ ДНІВ У КОЛІ ЛЮБЛЯЧОЇ РОДИНИ!**

Марія Ганушевська – Лада Угорчак – у квітні ц. р. святкує 95-ліття від дня народження.

Найстарша донька великої родини о. Михайла і Ірени (з Горникевичів) Ганушевських, Маруся народилася 1909 р. у Болехові.

Молоденькою 20-літньою дівчиною переїхала до Львова. Розумна, кмітлива, охоча до праці, Маруся дуже скоро стала керівником кравецької майстерні сестер Василянок.

Від 1934 р. була активним членом Союзу Українок, брала участь в організації і проведенні показу народного одягу у Львові.

Цікавлячись народним мистецтвом, Маруся ціле своє життя займалася декоративним мистецтвом, любов до якого передала своїй дочці Софії.

Пройшла всі жахіття воєнного переселення, але все своє життя і до сьогодні плекає любов до народної творчості. Навіть з табору у Регензбурзі висилала до крамниці народного мистецтва “Базар” у Філядельфії свої вишивки.

Численну збірку вишиванок Марусі зберігає її донька Софія Лада, якій дбайлива мати щедро передала любов до мистецтва.

МНОГАЯ ЛІТА НАШІЙ СОЮЗЯНЦІ!

**Управа і членки
43-го Відділу Союзу Українок Америки.**

Листи до редакції...

19 квітня ц. р. моя сестра Маруся Угорчак святкуватиме свої 95-літні уродини.

З тієї нагоди складаю 50 дол. на Пресовий Фонд журналу СУА „Наше Життя”.

Дорогій Марусі бажаю багато сили, здоров'я та ще довго радіти враз зі своїм чоловіком, дочкою Софією тз родиною.

Ірина Руснак.

До хвальної редакції журналу „Наше Життя”

Шановна пані редактор!

Гратуюю Вам за листопадове число про Голодомор. Воно є надзвичайне і дуже потрібне, особливо в Україні!

Бажаю Вам дальших успіхів у праці!

Здоровлю Вас сердечно, Ірина Руснак.

Щиро дякуємо пані Ірині Руснак за ласкаві слова, а вітання сестрі Марусі Угорчак, принесуть радість не тільки їй, але й допомогу видавничій справі СУА.

Вельмишановні Пані СУА!

Просимо прийняти нашу сердечну подяку за документальне і чудово видане листопадове число “Нашого Життя” в пам'ять жертв Голодомору в Україні, яке Ви подарували до архіву Українського Музею в Нью-Йорку.

Із вдячністю та надзвичайною пошаною

Христина Певна, завідуюча архівом.

ВІДЗНАЧЕННЯ РІЧНИЦІ ГОЛОДОМОРУ

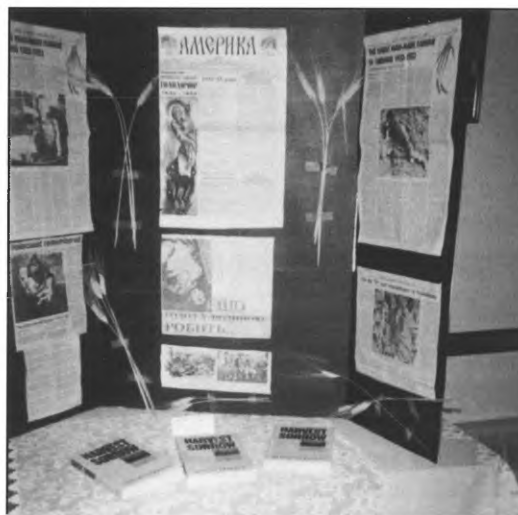
13-ий Відділ США в Честері, Па., 16 листопада 2003 р. з великою пошаною відзначив 70-ліття Голодомору в Україні. В українській Католицькій церкві св. Духа парох церкви о. Василь Бунік відправив заупокійне богослуження і панахиду за жертви Голодомору та виголосив відповідне слово. На панахиду внесли прапори і хоругви, а всі присутні тримали свічки. У церкві, прибраній жалобними шарфами, була символічна домовина.

Після панахиди в церковній залі відбулося відзначення річниці Голодомору. Голова 13-го Відділу Христина Плюта провадила програмою. Доповідь англійською мовою виголосила Меланія Козак, українською – інж. Андрій Сольчаник. Він розповів про причини і наслідки голоду в Україні та розказав про відгук на ці

події у чужинецькому світі. Анна Шляхтун продеклямувала вірш присвячений жертвам голоду. Наприкінці всі заспівали „Боже великий, єдиний”. Були розкладені видання, присвячені Голодомору, також картини із зображенням рослин, якими рятувалися голодуючі люди.

Напередодні цього відзначення в домі Марії Венчак зійшлися свідки голодомору. Це були Катерина Молодовець, Марта Янчак, Іван Даниленко, Василь і Марія Болонки. Вони розповідали, як важко пережили час голоду, що бачили і чули від інших. З місцевої американської газети були присутні журналістка і фотограф. Стаття про відзначення Голодомору і фотографії були опубліковані на двох сторінках місцевої газети.

Лідія Грабова.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

47-ий ВІДДІЛ ім. ЛЕСІ УКРАЇНКИ, РОЧЕСТЕР, Н.-Й.

Загальні збори відбулися 10 лютого з численною участю членок. Зборами керувала президія: голова – Ірина Руснак, секретар – Христя Ковч. Окружну Управу репрезентувала Стефанія Стенфільд.

Нововибрана Управа Відділу: голова – Марія Лилак, перша заступниця – Анна Єйна, протоколярна і кореспонденційна секретарка – Дора Сторожинська, фінансова секретарка – Марія Костів, скарбник і пресова референтка –

Аріядна Бах.

Референтки: мистецька – Христя Ковч, музейна – Тетіяна Шутер, стипендійна – Анна Чорнобіль, суспільної опіки – Катерина Лялька і Ірина Михайлюк, (відвідини хворих – Ірина Гафткович і Анна Єйна), господарські – Катерина Лялюк і Анна Сохоцька, зв'язків – Марія Лещишин, вільні членки – Тамара Гривнак, Марія Лозинська і Анастасія Лучанко.

Контрольна комісія: – Ірена Руснак, Тетіяна Шутер, Ольга Ганушевська. Заступниці – Наталія Баб'юк і Дарія Лесів.

Аріядна Бах.

108-ий ВІДДІЛ СУА

ВІДЗНАЧЕННЯ 70-ї РІЧНИЦІ ГОЛОДОМОРУ

Членки 108-го Відділу Союзу Українок Америки і громада Нью-Гейвену, Конн., взяли активну участь у відзначенні 70-ї річниці Голодомору в Україні. У понеділок, 10 листопада, були присутні в Організації Об'єднаних Націй на відкритті виставки присвяченій Голодомору, яку влаштував Український Музей в Нью-Йорку. Союзянки замовили автобус на 15 листопада, щоб всі взяли участь у поході і панахиді у Катедрі св. Патрика в Нью-Йорку. Церква була переповнена українцями. Нас захопило те, що було багато визначних людей України і Америки. Ми з цікавістю слухали єпископа Василя Лостена, єпископа Антонія, голову УККА Михайла Савкова, представника України в ООН Валерія Кучинського, Джона Негропонті та емоційну промову сенатора штату Нью-Йорк Чарлса Шумера.

30 листопада Іван Заковоротний мав доповідь в Українській Католицькій Церкві св. Арх. Михаїла про Голодомор, а Петро Корнієнко, який мав тоді 7 років, поділився своїми споминами про той час.

6 грудня СУА приготував виставку про Голодомор для американської громади в Ethnic Archives Center при Southern Conn. State University. Незважаючи на погану погоду, виставку відвідало багато американців. Директор цього центру сказав, що виставка було дуже професійно зроблена і попросив продовжити її до 1 березня. Місцева газета „Нью-Гейвен Регістер” під заголовком “Exhibit Sheds Light on Mass Killings in Ukraine” гарно описала цю подію. Повідомлення в пресі заохотило інших, і виставку відвідало багато осіб. Директор Українського Музею в Нью-Йорку Марія Шуст подарувала нам цю виставку, на диску, яку наші

Виставка Голодомору в Ethnic Archives Center при Southern Conn. State University in New Haven.

Членки 108-го Відділу, які відвідали виставку. Перший ряд, ліворуч: С. Горбата, І. Гладка, У. Зінич, Х. Мельник, М. Антонишин. Другий ряд, ліворуч: Г. Марків, М. Гуненко, Д. Бистряник, М. Рудик, Ю. Голденчук, О. Мандич, М-Ф. Мікоскі, Л. Палмер.

союзянки переробили, і ми маємо тепер свою власну виставку.

ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧІВ ЖУРНАЛУ

Редакція журналу "Наше Життя" звертається до пресових референток та авторів інших матеріалів, що надсилаються до редакції з метою друку, із проханням подавати всі іншомовні написи й назви мовою оригіналу. Спроби авторів матеріялу транслітерувати англійські та іншомовні назви ускладнюють роботу редакції.

Дякуємо за співпрацю і чекаємо нових цікавих матеріалів.

Редакція

СВЯТО у 1-му ВІДДІЛІ СУА в НЬЮ-ЙОРКУ

Вже традицією для 1-го Відділу СУА в Нью-Йорку стало закінчувати святкування Різдва Христового спільною просфорою.

Вщерть заповнена зала у будинку УККА-СУА була святково прибранна: ялинка і дідух, хліб на столі і різдвяна декорація-шопка, куди діти склали подарунки. З привітальним словом до гостей звернулася голова Відділу Оля Дейнеко, радіючи зі спільного святкування першого заходу на 79-му році існування 1-го Відділу СУА в Нью-Йорку.

На свято прибули голова СУА Ірина Куровицька, д-р Іван Серант з дружиною Стефанією, голова Округної Управи Надія Савчук, Почесна членка СУА і Почесна голова 1-го Відділу Лідія Магун з чоловіком Володимиром, представниця ОЖОЧСУ Анна Гелетей, союзнянки 83-го і 127-го Відділів СУА в Нью-Йорку.

Голова Відділу О. Дейнеко пригадала, що коли родина сідає до святкового столу, завжди згадують тих, кого уже немає в родині, то ж нехай наші серця наповняться молитвою і світлою пам'яттю про тих, які вже ніколи не ділитимуться з нами просфорою. За них голова Відділу засвітила першу свічку, другу – у пам'ять тих, що своєю вірою і посвятою відстояли для нас церкву і Україну, третя свічка була засвічена за всіх присутніх в залі, щоб їхні серця сповнилися полум'ям любови до ближнього, рідних і друзів в Україні.

– Разом, як одна родина, святкуймо, – сказала голова Відділу, бажаючи гостям радості, здоров'я і любови на довгі-довгі роки.

Імпрезова референтка Відділу Стефанія Лопух запросила присутніх до молитви. Далі продовжувалася святкова програма: читали вірші, виступали діти, колядували. Співали всі присутні, що створювало радісну і зворушливу атмосферу.

Опісля з колядою завітали союзнянки 127-го Відділу з родинами, які під акомпаньямент Оксани Лиховид колядували, гарно грала на скрипці Галина Ремезова.

Ліворуч: О. Дейнеко, М. Лихач, І. Питель, Н. Савчук.

Ліворуч: Д. Дроздовська, О. Лиховид, І. Куровицька, О. Дейнеко, Н. Савчук.

Це було дійсно родинне свято, яке нагадувало свята дитинства на Батьківщині.

Вечерю приготували дбайливі союзнянки 1-го Відділу Катруся Лис, Марія Соловій, Параня Сусь, Ганя Серант, Стефанія Семущак, Таня Савицька, Стефанія Гуменюк.

Ще довго лунали коляди і весело було усім разом святкувати.

Оля Кузишин, пресова референтка
1-го Відділу СУА.

Усміхнися...

В одному видавництві висіла табличка:
„Прохання закрити двері тихо навіть після одержання відмови”.

45-ий ВІДДІЛ – ВЗІРЕЦЬ ЄДНАННЯ ДЛЯ ЗАГАЛЬНОГО ДОБРА

Цікаво і почесно бути членкою 45-го Відділу СУА в Дітроїті, бо тут об'єдналися жінки доброї вдачі, великої і щедрої любови до громади, до Бога і до України. На зібраннях завжди панує злагода і взаєморозуміння, атмосфера доброзичливості і взаємоповаги. Кожна зустріч проходить наче маленьке свято дуже близьких по духу людей. На початок 2004 р. Відділ мав 28 членок.

Багато цікавих справ зробили в 2003 р. Вислали декілька пачок з дитячим одягом, підготовлених членками Миросоєю Цап, Таїсою Розгін, Зенею Серафін, Дарцею Конюх Стефою Король, до інтернату на Україні.

Зорганізували великодній і різдвяний базари та малу лотерію. Відділ спонсорує дві стипендії в Україні по 220 дол. Членки Відділу брали активну участь у підготовці заходів Округи: зустрічі з д-ром Мезенцевим, Дні українських жінок-доброчинниць, вшануванні д-ра Марусі Бек. 7 членок входять до складу Округної Управи.

На сходах нашого Відділу слухаємо цікаві доповіді, які підготовляють Ірина Джуль, Таїса Розгін, д-р Марія Балтарович. Серед найцікавіших тем – „Музика і здоров'я”, „Листування Тараса Шевченка”, „Страсний тиждень у віршах і українська писанка”, „Катерина Грушевська – українська вчена”, „Різдвяні роздуми”,

„60-ліття УПА – виїмки зі спогадів Марії Савчин”.

З нагоди 40-ліття 76-го Відділу членки нашого Відділу привітали їх скромним подарунком і побажали дальших успіхів у праці. Також щиро вітали д-ра Марію Балтарович із 80-літтям, і голова Відділу Стефа Король вручила ювілярці китицю квітів від імени 45-го Відділу.

20 січня 2004 р. у Відділі відбулися загальні збори, які відзначили добру роботу голови Відділу Стефи Король, референток та інших членок Відділу. На зборах була присутня голова Округи Лідія Казевич. Збори провадила Дарія Конюх, секретарювала Ніна Василькевич.

На 2004 р. вибрали таку Управу: голова Відділу – Стефа Король, перша заступниця – Ляля Патерин, друга заступниця – Ірена Прийма, протоколярна секретарка – Таїса Розгін, скарбник – Зеня Серафін.

Референтки: Марта Шехович – організаційна, Ірена Джуль – культосвітня, Мирося Цап та Ірена Тарнавська – Суспільної опіки, Ніна Василькевич – пресова, у господарській референтурі будуть місячні чергування.

Контрольна комісія – Дарія Конюх, Наталя Гевко, Люба Левак.

Ніна Василькевич,
пресова референтка Відділу.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

33-й ВІДДІЛ СУА ім ЛЕСІ УКРАЇНКИ, Парма, Огайо.

Загальні збори Відділу відбулися 1 лютого ц. р. в домівці СУА в присутності 27 членок. До президії зборів вибрано головою Лукію Гриців, заступницею Олену Хміляк і секретаркою Ніну Сікору. Округну Управу репрезентувала її голова Іванна Шкарупа.

Управу Відділу вибрано у такому складі: голова – Ольга Дем'янчук, перша заступниця – Оксана Шараневич, друга заступниця – Люба Боднар, секретарки Ліна Шедна і Стефа Балагутрак, скарбник – Люся Медицька.

Референтки: організаційна – Ірина Стахур, культосвітні – Олена Хміляк, Оксана Шараневич, Суспільної опіки – Марія Футей, Стефа Балагутрак, Люба Лешньовська, стипендійна – Ірина Стахур, музейно-мистецька – Лукія Гриців, виховна – Ольга Ільчишин, господарська – Анна Кілярська, пресова – Любомира Мичковська, зв'язків – Олена Хміляк, архівар – Євгенія Бенко.

Контрольна комісія: голова – Ірина Дубас, члени – Леся Волошин, Ірина Кріса, Марія Антонів.

Л. Мичковська,
пресова референтка 33-го Відділу.

27-ий ВІДДІЛ СУА, Пітсбург, Па.

1 лютого ц. р. в приміщенні церкви Св. Трійці у Карнегі, Па., відбулися річні збори.

Управу Відділу вибрано у такому складі: голова – Марійка Заліщук, заступниця голови – Анна Конецька, скарбник – Ярослава Комічак, секретарки – Люба Глутковська і Богданна Михайлишин.

Референтки: Суспільної опіки – Наталія Щерба, виховна – Анна Конецька, пресові – Люба Глутковська і Іванна Старощак, організаційна – Марійка Заліщук, зв'язків – Богданна Михайлишин і Тетяна Радь.

Контрольна комісія: Марія Олійник і Таня Радь.

Нововибрана Управа Відділу запланувала низку заходів на наступну каденцію. Молитвою закінчили збори. Щастя нам, Боже, у нашій праці!

Іванна Старощак,
пресова референтка Відділу.

12-ий ВІДДІЛ СУА ім. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ, Клівленд, Ог.

8 лютого ц. р. відбулися загальні збори Відділу. Хвилиною мовчання вшанували шанованих і любимих наших членок, які відійшли у вічність Стефанію Хому і Дору Сторожинську. Відділ має 27 членок. На збори прибуло 14. Округу репрезентувала її голова Іванна Шкарупа.

Управу Відділу на наступний рік вибрано у такому складі: голова – Дарія Федорів, заступниця голови – Ліда Вирста, скарбник – Романа Мурман, секретарки – Марія Воєцька і Дарія Семків.

Референтки: культурно-освітня – Катерина Немира, стипендійна – Надія Дейчаківська, виховна – Наталія М'ягка, Суспільної опіки – Марія Василина, музейна – Люба Дармохвал, господарська – Марія Дробнякович, архівар – Неля Винярьська.

Контрольна комісія: Люба Дармохвал, Пат Крутиголова, Анна Вирста.

На майбутнє Управа Відділу запланувала, зберігаючи заходи, які стали традиційними для Відділу, знайти нові, щоб заохотити громаду, а особливо новоприбулих жінок.

Управа Відділу дякує всім за участь і добродійство та бажає миру, добра, щастя.

Дарія Марціновська-Семків,
пресова референтка Відділу.

71-ий ВІДДІЛ СУА, Джерзі-Сіті, Н.-Дж.

Збори відбулися 11 лютого ц. р. До президії зборів вибрано головою Галину Гаврилук, секретаркою Іванну Пилипчак.

Управа Відділу: голова – Галина Білик, заступниця голови і протоколярна секретарка – Іванна Пилипчак, скарбник – Стефанія Мацяк.

Референтки: Христина Кахнич – організаційна, Галина Гаврилук – культосвітня, Анна Вішка і Стефанія Білоус – Суспільної опіки, Тоня Тхір – господарська.

Контрольна комісія: Іванна Пилипчак, Анна Вішка, Христина Кахнич.

Галина Білик,
голова Відділу.

119-ий ВІДДІЛ СУА, Йонкерс, Н.-Й.

Загальні збори 119-го Відділу СУА відбулися 24 лютого ц. р. Відділ має 14 членок, присутніх на зборах було 8.

Управа Відділу залишилася в такому самому складі, як і торік: голова – Іванка Ганкевич, заступниця – Любомира Сохан, скарбник – Марія Борковська, секретарка – Ольга Руденська.

Виголошені на зборах звіти підтвердили виконання фінансових зобов'язань Відділом перед Округною і Головною Управами. На біжучий рік склали плян діяльності.

О.Р.

17-ий ВІДДІЛ СУА ім. ОЛЕНИ ТЕЛІГИ, Маямі, Фл.

Річні загальні збори Відділу відбулися 15 лютого ц. р. Головою зборів була Ірена Ракуш, секретаркою – Міра Ганкевич.

Нову Управу вибрано у такому складі: голова – Ірина Дзюбинська, заступниця голови – Любов Маринюк, секретарки – Міра Ганкевич і Наталія Гаврилів, скарбник – Марійка Ковалевич.

Референтки: організаційна – Наталя Попова, культурно-освітня – Оксана Пясецька, Суспільної опіки – Оксана Кос, пресова – Наталія Гаврилів, господарська – Броніслава Ковалевич.

Контрольна комісія: Мирослава Тершаковець, Неля Плечінь.

Міра Ганкевич,
секретарка зборів.

ВІДЙШЛИ У ВІЧНІСТЬ

ОЛЬГА ЯВДОШИН

У суботу 24 січня 2004 р., з волі Всевишнього відійшла у вічність наша посестра бл. п. Ольга Явдошин, довголітня членка 1-го Відділу СУА в Нью-Йорку.

Народилася Ольга 15 вересня 1917 р. в селі Городище Велике Тернопільської області у родині Марії (з дому Ткач) і Теодора Куцинів.

Батьки виховували дітей у патріотичному дусі. Брат Ольги загинув у рядах УПА. 1936 р. Ольга одружилася з Василем Явдошиним, який працював бухгалтером. У роки війни подружжя з малим сином залишили рідну хату і 1944 р. через м. Команчу разом із священником Смиком виїхали

до Німеччини. Після переселенчих таборів у 1949 р. родина опинилася в Америці, замешкали в Нью-Йорку, стали парафіянами церкви св. Юра, а Ольга вписалася до 1-го Відділу СУА. Молода жінка відразу активно включилася у працю організації допомагала щедрими пожертвами, брала участь у щомісячних сходах. Погідної вдачі, завжди усмінена, ввічлива і скромна, Ольга стала улюбленицею Відділу, була здібна до іноземних мов, працювала у іспанськомовному середовищі, легко вивчила іспанську мову.

Подружжя дали синові університетську освіту, а згодом втішалися чотирма онуками: Миросею, Мелясею, Адріаном і Марком, які також здобули університетську освіту.

На жаль, наприкінці 90-их років Ольга почала хворіти, хоча не піддавалася недузі, і в цьому допомагала їй улюблена онучка Мирося, яка має медичну освіту. Ольга з молодих років любила вишивати, і це було для неї великою радістю.

1997 р. помер чоловік Ольги Василь, а її здоров'я помітно погіршилося. Незважаючи на те, у грудні 2003 р. Ольга приготувала і передала до Українського Музею в Нью-Йорку 36 вишиваних речей. До кінця життя Ольга була щедрою і обов'язковою у фінансових зобов'язаннях членкою, цікавилася працею Відділу, раділа нашим успіхам.

Відійшла від нас щедра людина, вірна дружина, дбайлива мати і бабуся.

Залишила у глибокому смутку сина Володимира з дружиною Софією, 4 онуки і сестру Любу Ярему з родиною.

Управа і членки 1-го Відділу висловлюють опечаленій родині глибоке співчуття. Нехай чужа, але привітна американська земля буде їй легкою. Вічна їй пам'ять!

Лідія Магун,
Почесна членка СУА,
Почесна голова 1-го Відділу
СУА в Нью-Йорку.

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

З НАГОДИ ІМЕНИН, УРОДИН ТА ІНШИХ ПОДІЙ, А ТАКОЖ РІДНИМ І ДРУЗЬМ В УКРАЇНУ
передплата "НАШОГО ЖИТТЯ"!

Замовлення, враз із передплатою, просимо присилати до адміністрації "Нашого Життя",
подаючи докладну адресу українською та англійською мовами
і місяць, від якого почати висилання журналу.

Адреса адміністрації: 171 Main Street, P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024

Tel.: (732) 441-9530, Fax: (732) 441-9377

Адміністратор-бухгалтер "Нашого Життя" — Орісія Яцусь

Business Administrator "Our Life" — M. Orysia Jacus

Tel. & Fax (732) 441-9377

ДОБРОДІЙСТВО

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ “НАШЕ ЖИТТЯ”

У пам'ять бл. п. Марії Стирко-Закревської на Пресовий Фонд журналу склали по 25 дол. Люба Михалевич і Марта Данилюк (через 83-ій Відділ СУА). Родині висловлюємо щирі співчуття.

Лідія Закревська, скарбник 83-го Відділу.

Замість квітів на могилу бл. п. Софії Данилович та бл. п. Ольги Явдошин складаємо 50 дол. (через 83-ій Відділ СУА).

Родинам покійних висловлюємо щирі співчуття.
Лідія і Андрій Закревські.

Замість квітів на могилу бл. п. Євгенії Чуми, членки 83-го Відділу СУА, склали: 50 дол. – Ярослава і Іван Лучечки; 40 дол. – Галина і Ярослав Оберишини; по 25 дол. – Анастасія і Мирон Гірники, Лідія і Андрій Закревські, Люба і Павло Михалевичі, Анна і Володимир Рак, Марія і Юрій Штогрини; по 20 дол. – Марта Данилюк, Ірена Чабан; 10 дол. – Євгенія і Євген Івашкови (через 83-ій Відділ СУА). Родині висловлюємо щирі співчуття.

Лідія Закревська, скарбник Відділу.

У вісімнадцяту болючу річницю несподіваної смерті мого чоловіка бл. п. Андрія складаю 100 дол. на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя” (через 21-ий Відділ СУА у Брукліні). Вічна йому пам'ять.

Емілія Ройовська.

З нагоди загальних зборів 22-го Відділу СУА складаємо 300 дол. на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”.

Управа і членки Відділу.

Любомира Шеремета, голова 22-го Відділу.

Щиро вітаю з шістдесятлітніми ювілеєм „Наше Життя” і складаю 25 дол. на Пресовий Фонд журналу.

Володимира Теслюк.

Складаю 10 дол. на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”.

Люба Коритовська.

Загальні збори 119-го Відділу СУА ухвалили скласти 100 дол. на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя” з нагоди його ювілею.

За Управу Іванна Ганкевич, голова Відділу.

Марія Борковська, скарбник Відділу.

Складаю 20 дол. на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”.

Василь В. Никифороук.

Складаю 5 дол. на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”.

Анастасія Ковалюк.

Складаю 20 дол. на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”.

Софія Леськів.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Екзекутива Союзу Українок Америки.

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ СУА

ЛЮТИЙ 2004 р.

У світлу пам'ять бл. п. Ольги Мороз на допомогу пенсіонерам в Україні склали (через 89-ий Відділ СУА): 100 дол. – Б. В. Кобзар; 50 дол. – В. В. Д. Рудакевич; по 30 дол. – М. Зелик, Е. Реннер; 25 дол. – М. О. Мороз; 20 дол. – В. Вальчук; 15 дол. – М. М. Кокорудз; по 10 дол. – Д. Барон, М. Підлуська; 5 дол. – Н. Н. Разом 295 дол.

Меланія Кокорудз, референтка Суспільної опіки 89-го Відділу СУА.
Агнес Хоманчук, скарбник Відділу.

У пам'ять Володимира Делькевича, чоловіка нашої членки Люби Делькевич, сиротам в Україні (через 47-ий Відділ СУА) склали: 300 дол. – Люба Делькевич, 100 дол. – Mr. & Mrs. Frank Grad; по 50 дол. – Е. Шутер, Л. Левицька, Lynda Lamb, Heidi Kotkas, по 25 дол. – Н. Гуран, Н. Баб'юк, А. Чорнобиль, М. і Г. Тицькі, Lynda Danahue; по 20 дол. – І. Михайлюк, М. Т. Сверида, Х. Венгльовська, Х. Вагенблес, Mr. & Mrs. Bailey; 10 дол. – Ольга Ганушевська. Разом 835 дол.

Марія Лилак, голова Відділу.

Дора Сторожинська, секретарка Відділу.

Замість квітів на могилу дорогої св. п. Ярослави Томич сиротам в Україні 100 дол. склали Адріана і Андрій Денисенки.

Оксана Лукашевич-Полон.

В імені маленької Лесі Джені, внучки моєї кузини Дизи Брочинської, сиротам в Україні Володимира Баслядинська склала 100 дол. (через 33-ій Відділ СУА).

Лукія Медицька, скарбник Відділу.

ФОНД ЧОРНОБИЛЯ СУА

У пам'ять бл. п. Тадея Доманського, чоловіка нашої членки Олі Доманської, родина, приятелі і членки 71-го Відділу СУА в Джерзі-Сіті склали 610 дол. для допомоги хворим дітям в Україні: 200 дол. – Оля Доманська; по 20 дол. – Галина Гаврилюк, Іванка Пилипчак, Михайло Федор, Оксана Клайн, Теодор і Стефанія Білоуси, Ілля і Марія Шевчуки, Степан

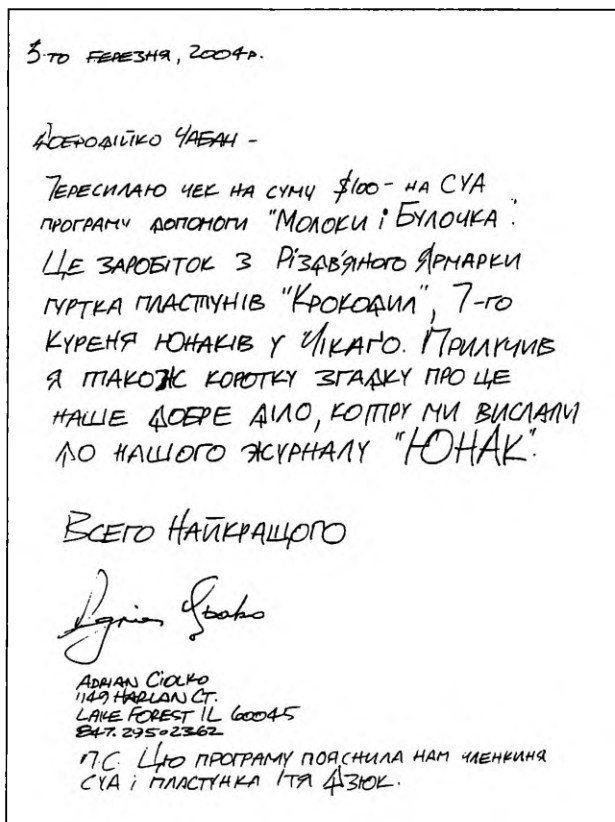
Гораш, Syby Anastasia, Володимир і Галина Білики, Параня Команецька, Параня Шеремета, Христина Кахнич, Степан Максимчук, родина Мацяхів; по 10 дол. – Емілія Вох, Дмитро Вох, Степан Вох, Юрій Доманський, Надя Литвин, Елізабет Барна, Василь Геба, 170-ий Відділ УНСоюзу, Тоня Тхір, Іван і Анна Вішки, Людвіка Ёбур, Ніна Ковбаснюк; по 5 дол. – Павліна Трач, Corigliano Franc. Разом 610 дол.

Галина Гаврилюк.

На медичну допомогу хворим особам в Україні 500 дол. склав 54-ий Відділ СУА.

Євгенія Новаківська.

МОЛОКО І БУЛОЧКА НАЙМОЛОДШИМ ШКОЛЯРАМ УКРАЇНИ

У пам'ять бл. п. Євгенії Чуми на сніданки дітям в Україні 50 дол. склали Ірина і Ярослав Куровицькі (через 83-ій Відділ СУА).

Лідія Закревська, скарбник Відділу.

У світлу пам'ять бл. п. Павла Демидовича на сніданки школярам України склали по 25 дол. Стефан і Люся Островські та Леся Сікорська. Разом 50 дол.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Варка Бачинська, референтка Суспільної опіки СУА.
Романа Кекіш, скарбник.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

ПОЖЕРТВИ ЗА ЛЮТИЙ 2004 р.

2,500 дол. – Уляна Стек, Канада; 1,000 дол. – Олена Бойко (56); 440 дол. – д-р Марта Войтович; 400 дол. – Данило і Люба Більовщуки (4); по 250 дол. – Наталія Даниленко (90), Лідія Козак (56); по 220 дол. – Марія Барабах (90), Володимир і Катерина Воловодюки (86), Ліда Маланчук-Масевич (36), Оксана Стеранка (86), Марта Турчин (111), 45-ий Відділ СУА, 53-ій Відділ СУА; по 200 дол. – Бернанд і Анна Кравчуки (86), Петро і Розалія Пенгрини (33), д-р Юрій Русин (33), Мира Теслюк (33); 111.32 дол. – Мирон Б. Кравчук (Bristol-Myers Squibb Matching Fund through United Way) (98); по 110 дол. – Люба Вижницька, Меланія Кузьма (106), Галина Шулевська (106); по 100 дол. – Дарія Кульчицька (33), Стефан Скрибайло; по 50 дол. – Mary Kuduk, PA, John & Doreen Rudan (86), Василь Сосяк; 25 дол. – Viktoria Nyer (98); 21 дол. – Renata Bihun (28); 20 дол. – Sandra L. O'Donnell (Bristol-Myers Squibb Matching Fund through United Way) (98); 5 дол. – Andrey Fil.

У ПАМ'ЯТЬ

У пам'ять матері бл. п. Анастазії Мисишин та хрещеної матері бл. п. Ярослави Оренчук складаю 1,000 дол. на Стипендійну акцію СУА.

Маріянна Мисишин, Спрінгфілд, Масс.

Складаю 50 дол. на Стипендійну акцію СУА у пам'ять бл. п. Гельги Мізь.

Инж. Любомир Мізь.

Замість квітів на могилу бл. п. Анни (Нусі) Демчук складаємо 50 дол. на навчання сиротам в Україні через Стипендійну акцію СУА (через 83-ій Відділ СУА). Висловлюємо щирі співчуття дочці Зірці з родиною і синові Любомирові.

Лідія і Ярослав Черники.

Замість квітів на могили бл. п. Дарії і професора Едварда Жарських складаємо 100 дол. на навчання сиротам в Україні через Стипендійну акцію СУА (через 83-ій Відділ СУА). Висловлюємо щирі співчуття дочці Христині з родиною.

Лідія і Ярослав Черники.

У пам'ять нашого найдорожчого сусіда Павла Демидовича складаю 200 дол. на Стипендійну акцію СУА для студента-сироти.

Тетяна Доберчак.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

М. Оріся Яцусь, скарбник комісії стипендій СУА.
Марія Полянська, референтка стипендій СУА.

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЬЮ-ЙОРКУ

Пожертви за грудень 2003

(Продовження. Початок у числі за березень.)

БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

10,000 дол. – д-р Олександра Школьник; **5,000 дол.** – д-р Ірена Комаринська; **4,842 дол.** – Марко і д-р Аріядна Бахи; **4,000 дол.** – Стефанія Савчук; **по 3,000 дол.** – д-р Іванна Ратич, Віра Менцінська, Марта Перейма, Nigel & Lida Wilson (Global Investment System), Gary & Irene Wolfe; **по 2,500 дол.** – Orest & Lidia Bilous Family Foundation, Нестор і Іванка Олесницькі, Любодар і Зеня Олесницькі; **по 2,000 дол.** – Стефан і Володимира Сливозькі, Орест і Марта Качмарські, Юрій і Марія Пазуныки, д-р Роман і Анна Алиськевичі, Brian & Andrea Tomko (J.P. Morgan Chase Foundation), Michael & Alexandra Zawadiwsky (J.P. Morgan Chase Foundation); **по 1,000 дол.** – Christina Reik, Богдан і Ірена Глушевські, д-р Арета Подгородецька і Зенон Черник, д-р Денис Стахів, Лідія Стебельська, д-р Орест і Джуді Гарбовські, Борис Галаган, Оксана Байко, Ольга Керницька, Іван Івахів, Роман і Галина Шраменки, д-р Теофіль і Марія Артемовичі, Роман Остап'як, д-р Богдан і Роксана Харкевичі, д-р Стефан і Тамара Тимкови, Марія Савицька, Ярослав і Катря Червоняки; **910 дол.** – Northern International; **750 дол.** – Мирон і Христина Мельники; **600 дол.** – 95-ий Відділ СУА; **по 500 дол.** – Mary Holowinsky Chen, Gloria Switlyk, Areta Pawlunsky & Yaron Inbar, Богдан Курилко, Надія Масик, Ірена Пашесник, Ольга Лещук, д-р Марко Крушельницький і Ана Гошко, єпископ Василь Лостен, Іван і Уляна Сосі, Олександр і Лідія Пясецькі, Люба Мельник, Марія Грабська, д-р Олег і Сара Бачинські, Іванна Шкарупа, 89-ий Відділ СУА, Наталія Слюзар, Ігор і Наталія Черники, Роман і Ірена Підгородецькі, Ксеня Кузьмич, Маріян і Романа Тимчишини, Богдан і Галина Балабани, Мирон і Марія Кукурудзи, Андрій Ленчик; **по 350 дол.** – д-р Мотря Українська, Лідія Прокоп і Володимир Артимішин (J.P. Morgan Chase Foundation); **по 300 дол.** – Зенон Масний, Марія Алиськевич, Михайло і Марія Маркови, Володимир і Уляна Дячуки, Dr. Ingolf & Ursula Holm-Andersen; **по 250 дол.** – Darryl & Loretta Nyznyk, д-р Ярослав і Оксана Сидораки, Олександр і Галина Воскоби, д-р Андрій і д-р Марта Войговичі, проф. Тарас і Ольга Гунчаки, Євген і Стефанія Зиблікевичі, Максим Шпільчак, д-р Татяна Масик, Ксеня Антипів, Ларісса Лавриненко, родина Мельниковичів, Юліян Куляс, д-р Іван і Надія Дорошаки, Андрій і Тамара Кобзарі, Юрій і Олександра Раковські; **по 200 дол.** – Helen Schlawfer, Thomas & Odarka Polanskyj Stockert, 115-ий Відділ СУА, Михайло і Ольга Ількови, Василь Мисак, Роман і Катря Гайди, Мирослав Подоляк, Богдан і Анна Покори, Василь і Ольга Балабани, Роман і

Наталія Слижі, д-р Марія Фішер Слиж, Софія Головка, Марія Бакалець, Таня Хархаліс, Олександр і Марія Дарія Лескови, Наталія Притула, Тиміш Гнайтейко (Microsoft Matching Gift Program), Марія Храплива; **по 150 дол.** – Марта Рудик, Олекса Геврик, Богдан Крайник, Галина Рябокiнь; **125 дол.** – Стефан і Анна Татаренки; **по 100 дол.** – Drs. Roman Bohonowych & Susan Siegel, Catherine Kitt, Mary Bartosiewicz, Joseph & Ingrid Hucal, Luba Levy, Amelia H. Lambert, Helen K. Rudy, Walter & Jean Markewycz, Robert & Dorothy McCormack, William Blackwood, Michael Scyocurka, Daniel & Mary Savitsky, John Batz, Stephen Sharga, Gordon & Romana Labrosse, Luba Wyznyckyj & Kirby Martensen, Mary Meleta, Natalie Danysh O'Connell, Emily Robbins, Margarete Kiec, Improvisation Co., Marie Menendez, Richard S. Belas, Robert & Gail Wislocky, Anita Gerasimchik, William & Eleanor Gural, д-р Татяна Кишакевич, Валентина Когут, Іриней Прокопович, Марія Бродило, Ольга Басараб, Ярослав Семків, Михайло і Лідія Фурди, Андрій і Рома Гадзевичі, Ольга Городецька, Іванна Мачай, Петро і Ольга Кулиничі, д-р Олександр Стрільбицький, Іван Скрипак, Іриней і Оксана Ісасви, Стефанія Глушик, Олена Шиприкевич, Марта Шиприкевич, д-р Надія Теребус-Кмета, д-р Василь Коцур, Оріся Мішко, Богдан Мішко, Ірена Телюк, Євген Перхач, Юрій і Ірена Дейчаківські, Марта Тарнавська, Маріянна Шпорлюк, Ірена Ёбур, Володимир Половчак, д-р Іван і д-р Наталія Коропецькі, Тарас і Юліанна Шепеляві, Ольга Берч, Андрій Макар, Любов Лесик, Оксана Луцька, Маріян Логінський, Осип Гавриляк, Остап Венгерчук, Софія Кудрик, Михайло і Віра Юхновичі, Євген І.Смерека, Микола Кизима, Ігор Струтинський, д-р Ярослав і Ярослава Панчуки, Осип Собко, Іван Ляшек, Теодозій Коляса, Ярослав і Калина Козаки, Олександр і Марія Крички, Олена Процюк, Ігор Шевчук, Володимир Горбовий, Петро Дуда, Олена Качала, Христина Гамота, Стефанія Семущак, Ксеня Кузьмич, Борис Кекіш, Юрій Зелінський, Юрій і Рома Темницькі, Дарія Мудрий, Ларісса Герман, Віктор Мельниченко, Юрій і Наталія Попелі, Марія Панасюк, Ярослав і Ольга Чипаки, проф. Володимир Петришин, Володимир і Катря Воловодюки, Адріян і Ліліяна Іванчуки, Марія Крамаренко, д-р Василь Саллак, Алісія Чендюх, Іван і Татяна Макарі, д-р Борис Шмігель, Микола Фадайко, Лідія Волошин, Марія Стопницька, д-р Віталій Богданів, д-р Марта Лопатинська-Зварич, Іван Бортник, Володимир і Уляна Зіничі, д-р Юрій Солтис, Орест і Адя Федаші, Віра Троян, Христина Кузьмович, Нестор і Аніса Шусти, Наталія Клапішак, Малина Дзюба, Евстахій Дежко, Кирило і Ірена Григоровичі, Іван і Ірена Мокрівські; **80 дол.** – Іван і Юлія Стойки; **по 75 дол.** – Михайло Свінчук, Борис і Уляна Глинські; **70 дол.** – Ігор і

Наталія Гавдяки; **60 дол.** – Н.Н., Арнольд і Наталія Бірки; **по 50 дол.** – Mary Rhodes, John & Alice Yarysh, Stephen & Sharon Nachesty, John & Anne Evans, Elfriede Oleksyn, Mark & Donna Regante, John Tynes, Heinrich & Christina Huegerich, V. & N. Jagannathan, Harry Szyhulsky, Mary Pinaha, Carol Greiner, Alexandra Rago, Gerald Hirka, Мура Mandzuk, Евген і Марія Літоші, Люба Бігун, Люба Артимишин, Орест Загайкевич, Ольга Папроцька, Володимир Мелько, Орест Музичишин, Петро Лагола, Віктор Роговський, Марія Мельник, Пазя Легевич, Ігор і Наталія Соневицькі, Олег Білинський, Анастасія Вариха, Роберт і Оксана Грубці, Стефанія Красівська, Володимир і Звена Романови, Іва Лісікевич, Ольга Дубик, Михайло і Алла Герещі, Микола Конрад, Зенон Завадович, Мирон і Люся Погаратні, Ірена Твердохліб, Роза Воробель, Леся Гой, Юрій і Оксана Мельниковичі, Надія Микетей, Евген Савчин, Анна Берчук, Ігор і Дарія Шуги, Михайло Сахно, Стефан Воляник, Анна і Роза Лукачик, д-р Зеновія Кунцьо, Надія Гафткович, Іванна Жовнір, Христина Цебрій, Ліда Королишин, Віра Суран, Оксана Ленець, Роман і Валентина Глухи, Дарія Бекерська, д-р Аркадій Очеретько, Марія Борковська, Микола Скірка, Едвард і Олена Мельничуки, Юрій і Ярослава Мрозовські, Орест Дейчаківський, Олександра Мельник, Сергій Сахарук, Любомира Ціховляс, д-р Рената Волинець, Татяна Загаляк, Оксана Мандибур, Юрій і Марія Вальчуки, Іриней Прокопович, Анна Лукачик, Ілля і Софія Романи, Оксана Лобачевська, д-р Анатоль і Дарія Лисі, Володимир і Тамара Денисенки, Орест Веселий, д-р Павло Луців, Олена Шиприкевич, Марта Шиприкевич, Лідія Керницька-Тедескі, Остап і Ірена Зинюки; **по 40 дол.** – Софія Салдан, Ірена Білик; **32 дол.** – Стефан Шуб'як; **по 30 дол.** – Andrew Pek & Donna Prots, Люба Процик, Осип і Ярослава Гапії, Володимира Шипайло, Дарія Дикий, Ларісса Гординська, Володимир і Ніна Клименки, Іван Куземський; **26 дол.** – Василь і Ліда Колодчини; **по 25 дол.** – Henry Halaway, Dr. Stanley Weston, Cecilia Debaylo, June Muc, Mary Chimow, John Irving Stroud, Mary Decyk Nowadly, Roy J. Davidson, Alice Gural, Stanley Bertschuk, Dolores Graham, Stella Sorochtey, Helen & Susan Nicholas, Maria Savage, Elena Bulgac, Мирон Бойко, Іван Драган, Ярослав Білий, Ольга Чмола, Дарія Билів, Ольга Блетен, Марія Івасютин, Іван і Галина Лобаї, Олександр Данів, Володимир і Джоан Семенюки, Михайло Тренза, Марія Кудук, Орест і Марія Козіцькі, Іван і Надія Савчуки, Григорій Онуфрив, Михайло і Анна Кікці, Стефанія Стець, Соня Косик, Орест Небеш, д-р Я. Мігайчук, Михайло Макар, Анна Сулима, Катерина Денега, Іван і Марія Вороняки, Лариса Онишкевич, Марія Андрусак, Анна Заращак, Стефан Голуб, Марія Зазулинець, Юрій Зублій, Марія Борис, Теодор Островський, Богдан і Оксана Богословці, Лідія Ігнат, Галина Гомзак, Дмитро Мельник, Микола і Марія Цюпаки, Христина і

Олександр Гладкі, Анна Тиханська, Михайло Васишин, О.Іваськів, Андрея Винник, Петро і Марта Штомпілі, Е.Кравчук, Орест і Любомира Чапельські, Люба Кеске, Оксана Венгерчук, Іван і Марія Луцики, Дарія Самотулка, Зорянна Клюфас, Стефанія Кобилецька, Олег і Люба Кінахи, Тарас і Оксана Кольці, Бенямин Корсунь, д-р Петро і Геня Миськіві, Еміліян Майковський, Павло і Евдокія Боднаренки, Евгения Вукоса, Володимир і Альма Батіги, Ярослав і Богданна Гелети, Лев Височанський, Володимира Кавка, Марія Бодик, Михайло Кахній, Стефан і Романа Когути, Володимир Кузик, Ксеня Йовик, Петро Гурський, Леся Бекерська, Борис і Татяна Карпенки, Христина Бровн, Вадим і Марія Яровенки, Андрій Кушнір, Аркадія Стебельська, Дарія Ломницька, Мирон і Дарія Ярославичі, Олександра Горбуль, Іван і Анна Гарасими, Михайло Тренза; **по 20 дол.** – G Gregory Cooper, William Kotowicz, Yelena Vons, Roger W. Pona, David & Natalie Olds, Lori Lawther, Helena Masley, Michael & Nadia Karkoc, Anna Erachshaw, Barbara Kennedy, Богдан Гурко, Марта Цибики, Ганна Савчин, Михайло Нінювський, Едвард Самордак, Патриція Мир, Ярослав Щеглов, Татяна Грицина, Микола і Текля Андрухови, Петро і Катерина Чернецькі, Ірена Грочола, Павло Батьків, Анна Войтович, Люцина Кунцік, Михайло Кость, Роман Бегей, Володимир Пастушин, Ірена Рішко, Анна Кос, І. Стасюк, Марія Кузьменко, Дмитро Бараницький, Татяна Дідошак, Корнелія Лонкевич, д-р Зенон Гіль, Мирон Бойко, д-р Лідія Куриляк, Орест Лисак, Емілія Вох, Осип і Галина Обухи, Олександра Боднар, Патриція Мир, Анна Марчиха, Франко Літовинський; **по 15 дол.** – Stanley & Sophie Popowsky, Kenneth Graham, William Lucy, Richard Burnadz, Петро Гомка, Богдан і Анна Тиханські, Іван і Стефанія Мілінічки, Евгения Ониськів, Ярослава Кукіль, Ірена Савчак, Павло і Неля Плечени, Іван Черешня; **по 10 дол.** – Emilia & Harry Swiatkiwsky, Eugenia C. Vesa, Catherine Belghaus, Jerry & Genevieve Yurczak, Joanne Cioch & Thomas Hnatiw, Василь Костів, Володимир і Ольга Гринькови, Михайло Черевко, Оксана Ткачук, Оля Федунець, Іван і Богданна Качураки, Ольга Огринь, Катерина Терлецька, Ярослав Калавський, Анна Кібало, Нестор Волянський, д-р Олег Волянський, Петро Дутка, Микола Стасів, Володимир Дзінгала, Людмила Бойко, Григорій Смолин, Ольга Демчук, Ядвига Дятченко, Вірджінія Савицька, Галина Бистрицька, Евген Дутка, Ярослав Качай, Ярослава Попович, Юрій Левицький, Віра Левицька, Іван і Марія Вороняки, Петро Тербецький, Олег і Анна Роспутьки, Василь Карпа, Юрій і Галина Матлоси, Марія Криворука, Ігор і Наталія Раковські; **по 5 дол.** – Mary Scuron, Sophia DeFranco, Андрій Гелетканич, М.Сороколит, Анатоль і Таїсса Слюсаренки, Ірена Твердохліб, Роман Трояновський, Нестор Кропельницький; **по 3 дол.** – Дмитро Шевченко, Зенон Баган; **2.50 дол.** – Peter Chichila; **2 дол.** – Іван Бараник.

Продовження на стор. 36.

НАШИМ ДІТЯМ

Надія ГУМЕНЮК

Зірка МЕНЗАТЮК

ВЕЛИКДЕНЬ

Хати – мов писанки барвисті,
І писанки – на рушнику.
Світ – у вербовому намисті
Та у вишневому вінку.

Великий день, теплом
написаний,
З дзвіниці дзвінко пролунав.
І сонце котиться, мов писанка,
Яку Всевишній розписав.

Наталія ТРОХИМ

ДИТЯЧА МОЛИТВА

Як ранкове сонечко сміється,
небо мружить очі голубі –
я встаю з надією у серці
і молюся, Господи, Тобі.

Як зоря вечірня сяє з неба,
день минає в радості й журбі –
я підношу оченьки до Тебе,
і молюся, Господи, Тобі.

За усіх потомлених і хворих,
за усіх засліплених життям,
за усіх, хто з відчаю і горя,
Господи, забудь Твоє ім'я.

За усіх, хто носить в серці рани,
за усіх далеких і близьких,
за дітей, в яких немає мами,
щоб молилась, Господи, за них.

Молисься зі мною кожна квітка
у сльозах небесної роси.
Боже мій, почуй мою молитву!
Господи, помилуй і спаси.

ПИСАНКА

– Кудкудак! Кудкудак! Я знесла яйце! –
оголосила курка на весь двір. – Та гарне ж, схоже на
білий світ. Бо у світі сонце, а в яйці – золотий жовток.
Кудкудак!

– І що зі мною тепер буде? – спитало яйце.

– З тебе зроблять яешню. Малий Івась її любить.

– І все? – засмутилося яйце.

Курка схилила голову і трохи подумала.

– З тебе могло б вилупитися курча. Але тітка
Ганна вже підсипала квочку. Більше я не знаю, на що
ти можеш знадобитися.

І курка пішла на город.

День був весняний, небо синіло, як пролісок, а
сонце одягало свою найкращу корону. „Не може бути,
щоб у цьому гарному світі не знайшлося для мене
нічого цікавішого!” – подумало яйце й покотилося по
траві-мураві.

– Куди це ти? – перейняв його старий пес. – Ще
розіб'єшся!

– Я шукаю кращої долі. Не хочу, щоб з мене
зробили яешню, – відповіло яйце.

– Тоді... – старий пес озирнувся. – Давай тебе з'їм
я!

– Не хочу! – сказало яйце й покотилося аж до
тітки на городі.

– Це що за непосида? – здивувалася тітка Ганна.

– Я не хочу піти на яешню і не хочу, щоб мене
з'їв пес, – пояснило яйце.

– То я спечу з тобою паску. Вона вийде пухка,
жовта, запашна!

– Це мені більше до серця. А все ж пошукаю
чогось кращого. – І яйце знову побігло-покотилося
через широкий двір.

А під хатою на стільчику грілася на сонечку
бабуня Марія.

– Яйце? Та кругле, біленьке! Візьму його на пи-
санку. – І вона поклатала яйце в решето до таких же
білих та кругленьких. Тоді розтопила ярого воску:

– Ходи-но, Івасику писанки писати!

Взяла бабуся писачок. Р-аз! – провела лінію гарячим воском. Два! – і розкреслила яйце навхрест.

– Бабуню, чуєш, бабуню! – питає Івасик. – Що це за зірка на вісім кінців у тебе намалювалася?

– То, Івасику, не проста зірка. То знак золотого сонечка.

– Бабуню, чуєш, бабуню! – знов Івасик. – А що то за краплинки навскіс між промінням?

– То, Івасику, чарівний знак дощу.

Розписала бабуня писанку, в фарбі пофарбувала – і зробилася писанка, як сама краса: доладна, барвиста!

Настав Великдень. Покликала бабуся Петрика, Івасика, Оксанку, Василинку – усіх своїх онучат.

– Натє, онучата, по писанці. Гайда ними гратися!

Котять діти писанки з горбочка: ану, чия найдалі закотиться? А чия її дожене? На писанках вербички та хрестики, та клинці-вітрячки, та вигадливі поясочки так і мерехтять!

А в небі сонце сміється.

– Чи будеш ти, сонечко, весь рік щедро світити? – питає в нього яйце-писанка.

– Буду, буду, бо на тобі мій чарівний знак. Ти котишся – мене до землі приворожуєш.

– А чи будеш, дощику, землю поливати, зілля напувати?

– Буду, буду, бо ж і мій знак на тобі. Ти по землі котишся, мої струни-сріблодзвони до неї прив'язуєш!

– Чи будеш ти, вітре, віяти – світ прохолоджати, а ти, земле, добрий урожай давати, а ти, вербо, зеленіти – мир-злагоду навівати – питаються й інші писанки.

– Будемо, добудемо! – їм у відповідь зусібіч.

По двору курка ходила. Стала, голову вправо, вліво повернула, видивляється писанку.

– Що воно за яйце-райце, барвисте та зірчате? Мабуть, самого сонця дитя! Я такого зроду не несла...

А писанка котиться – буде сонце, будуть дощі, рясні роси на врожай та достаток!

Юрій РЯСТ

ПРИЛЕТІЛИ ПРОЛІСКИ

Прилетіли проліски
З теплого вирію,
А за ними слідом -
Фіалки.
Може, ви й не вірите,
А я вірю –
Рвати мені проліски
Жалко...

Юрій РЯСТ

ЛАСТІВКА

Повернулась ластонька
Навесні до хати,
До віконця ластиться,
Питає, де мати.

Не хвилюйся, ластонько,
Оновляй гніздечко –
Ходить наша матінка
Десь тут недалечко.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА БУДОВУ МУЗЕЮ

Замість квітів на свіжу могилу дорогого родича бл. п. А.Созонта Качала складаю 100 дол.

Олена Качала.

У світлу пам'ять незабутнього друга св. п. Ереста Дзюбинського складаємо 100 дол.

Василь і Галина Гришки.

У пам'ять д-ра Мирослава Лабуньки складаємо 500 дол.

Петро і Наталія Буняки.

У пам'ять бл. п. д-ра Мирослава Лабуньки пожиттєві склали: по 100 дол. – Мирон і Ольга Гнатейки, проф. Тарас і Ольга Гунчаки, проф. Володимир Петришин, Олег і Ліда Савкови; по 50 дол. – Микола і Христина Баб'яки, Марія Луцик; по 25 дол. – Віра Кліш, Анна Бідак.

У пам'ять мого діда, бл. п. Богдана Загайкевича складаю 500 дол.

Аскольд Мельничук.

У пам'ять бл.п. Ярослава Стрихаря складаю 25 дол.

Надія Стрихар.

У 31 річницю смерті бл.п. Володимира Нича складаю 300 дол.

Марія Нич.

У пам'ять бл.п. Арети Кухарської-Стоут складаємо 100 дол.

Александр і Ірена Воробі.

У пам'ять бл.п. д-ра Мирослава Прокопа складаю 50 дол.

Валентина Кузьмич.

У пам'ять бл.п. д-ра Мирослава Прокопа складаємо 100 дол.

Евстахій і Марта Яроші.

У пам'ять бл.п. д-ра Мирослава Лабуньки складаємо 100 дол.

Евстахій і Марта Яроші.

У пам'ять бл.п. д-ра Вікентія Шандора складаємо 50 дол.

Д-р Осип і Лідія Оришкевичі.

У пам'ять св. п. Іванни Ліщинської, яка померла 25 грудня 2003 р., проживши 97 років, складаємо 100 дол.

Д-р Осип і Лідія Оришкевичі.

У пам'ять бл. п. Вікентія Шандора складаю 30 дол.

Оксана Лобачевська.

У пам'ять бл. п. Дарії Древницької складаємо 50 дол.

Іван і Марія Терелі.

У пам'ять бл. п. Мирона Руснака складаю 50 дол.

Марія Шуст.

У пам'ять бл. п. Євгенії Чуми складаємо 50 дол.

Уляна Ільницька і Raymond Stubblebine.

У пам'ять бл. п. Марії Цісик складаємо 50 дол.

Уляна Ільницька і Raymond Stubblebine.

У пам'ять Галини Яремко складаю 100 дол.

Стефанія М. Сидоряк.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА ПОТРЕБИ МУЗЕЮ

У пам'ять бл. п. Ольги Мороз складаю 100 дол.

Д-р Ярослав Рожанковський.

У пам'ять бл. п. Константина Лещука складаю 100 дол.

Оксана Байко.

У пам'ять нашої маленької внучки бл. п. Єлисавети-Тереси складаємо 100 дол. через 33-й Відділ СУА.

Василь і Ольга Ільчишини.

У пам'ять мого чоловіка бл. п. Миколи Чорного-Досінчука та сина бл. п. Олега Венгерчука складаю 100 дол.

Стефанія Чорна.

У пам'ять бл. п. д-ра Мирослава Прокопа складаю 200 дол.

Люба Артимишин.

У пам'ять бл. п. д-ра Мирослава Прокопа складаємо 50 дол. Дружині Любі і доням з родинами висловлюємо щирі співчуття.

Ольга і Осип Боби.

У пам'ять бл. п. д-ра Мирослава Прокопа складаю 100 дол.

Віра Качмарська.

У пам'ять бл. п. д-ра Мирослава Прокопа складаємо 20 дол.

Нестор і Ольга Червінські.

У пам'ять бл. п. д-ра Мирослава Прокопа складаємо 20 дол.

Іван і Катерина Лялюки.

У пам'ять бл. п. Анни Зелік складаю 25 дол.

Ярослава Стасюк.

У пам'ять бл. п. Анни Зелік складаємо 50 дол.

Іван і Наталія Олексини.

In memory of Stephan Ostrowsky, we are donating \$ 50.

Nicholas & Irene Hluchyj.

Замість квітів на могилу дорогої св. п. Ярослави Томич пожиттєві склали: по 50 дол. – Юрій і Дарія Ганушевські, Христина Гошовська, Мирон і Христина Мельники, Лавро і Оксана Лукашевич Полони; 30 дол. – Ярослав і Олівія Ясковські; 20 дол. – Міля Гарасимчук.

З НАГОДИ

Замість різдвяних подарунків для Богдана Пазуняка і Софії Коропецької складаємо 100 дол. на Будівельний Фонд УМ.

Юрій і Марія Пазуняки.

Замість різдвяних подарунків для Юрія і Марії Пазуняків складаємо 100 дол. на Будівельний Фонд УМ.

Богдан Пазуняк і Софія Коропецька.

З нагоди відходу на пенсію о. Шараневича складаємо 50 дол. на Будівельний Фонд УМ.

95-ий Відділ СУА.

З нагоди 30-ліття священства о. Володимира Писа складаємо 25 дол. на Будівельний Фонд УМ.

95-ий Відділ СУА.

Через Комітет Розбудови в Рочестері, Н.-Й.

5,000 дол. – Нестор і Ольга Червінські; 1,000 дол. – Українська Федеральна Кредитова Спілка, Рочестер, Н.-Й.; 50 дол. – д-р Аріядна Лапичак Бах; 50 дол. – Людвик Бах.

У пам'ять бл. п. Мирона Руснака складаю 25 дол.

Ірена Михайлюк.

ЩИРО ДЯКУЄМО ЗА ПІДТРИМКУ!

Управа і адміністрація УМ

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНА ГОЛОВА СУА
Анна Кравчук

Ірина Куровицька — голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Марія Томоруг
Софія Геврик

Оксана Фаріон

Мотря Воєвідка-Слоневська

Марта Данилюк
Христина Ярема
Надія Цвях
Меланія Грибович
Катерина Немира
Марта Богачевська-Хом'як
Ірина Стецьків

РЕФЕРЕНТУРИ

Варка Бачинська
Катерина Івасишин
Марія Пазуняк
Марія Полянська
Ольга Тритяк
Лариса Мельник-Диржка

— 1-ша заступниця голови
— 2-га заступниця голови для справ організаційних
— 3-тя заступниця голови для справ культури
— 4-та заступниця голови для справ зв'язків
— протоколярна секретарка
— англомова секретарка
— фінансова секретарка
— скарбник
— для справ преси
— вільний член
— вільний член

— суспільної опіки
— виховна
— музейна
— стипендій
— архівальна
— екології

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Лідія Казевич — Дітройт
Христина Хомин-Іжак — Філадельфія
Надія Савчук — Нью-Йорк
Марта Стасюк — Північний Нью-Йорк
Катерина Воловодюк — Нью-Джерсі
Іванна Шкарупа — Огайо
Любомира Калін — Чікаго
Зоряна Мишталь — Нова Англія
Маріянна Заяць — Центральний Нью-Йорк
Уляна Глинська — зв'язкова віддалених відділів

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич — голова
Лідія Закревська — член
Надія Шмігель — член
Рената Заяць — заступниця
Христина Мельник — заступниця

Оксана Скипакевич Ксенос — парламентарист

Ірена Чабан — головний редактор журналу "Наше Життя"
Тамара Стадниченко — редактор англомовної частини журналу

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENT
Anna Krawczuk

Iryna Kurowyckyj — President

EXECUTIVE COMMITTEE

Maria Tomorug — 1-st Vice President
Sophia Hewryk — 2nd VP — Membership
Oxana Farion — 3rd VP — Culture
Motria Voyevodka-Slonievsky — 4th VP — Public Relations
Marta Danyluk — Recording Secretary
Christina M. Jarema — Corresponding Secretary (engl.)
Melania Hrybowych — Treasurer
Nadia Cwiach — Financial Secretary
Kateryna Nemyra — Press
Martha Bohachevsky-Chomiak — Member-at-Large
Irena Stecki — Member-at-Large

STANDING COMMITTEES

Barbara Bachynsky — Social Welfare Chairwoman
Katherine Iwasyshyn — Education Chairwomen
Maria Pazuniak — Art/Museum Chairwoman
— Scholarship/Student Sponsorship Program Chairwoman
Maria Polanskyj — Archives Chairwoman
Olga Trytyak — Ecology Chairwoman
Larysa Melnyk Dyrszka

REGIONAL COUNCILS

Lydia Kazewych — Detroit
Christine Chomyn-Izak — Philadelphia
Nadia Sawczuk — New York City
Martha Stasiuk — New York - North
Kateryna Volovodiuk — New Jersey
Iwanna Shkarupa — Ohio
Lubomyra Kalin — Chicago
Zoryana Mishtal — New England
Mary-Ann Zajac — New York - Central
Uljana Hlynsky — Liaison for Branches-at-Large

AUDITING COMMITTEE

Joanna Ratyck — Chairwoman
Lidia Zakrewsky — Member
Nadia Shmigel — Member
Renata A. Zajac — Alternate
Christine Melnyk — Alternate

Оксана Скіпакевич Ксенос — Parliamentarian

Ірена Чабан — Editor-in-Chief "Our Life"
Тамара Стадниченко — English editor "Our Life"

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS:

Електронна пошта / e-mail: unwla@unwla.org
Website: www.unwla.org

203 Second Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 533-4646; Fax: (212) 533-5237

Адміністратор бюро — **Наталія Дума**
Office administrator — **Natalia Duma**

Години урядування: від 10:00 до 4:00 по пол.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:

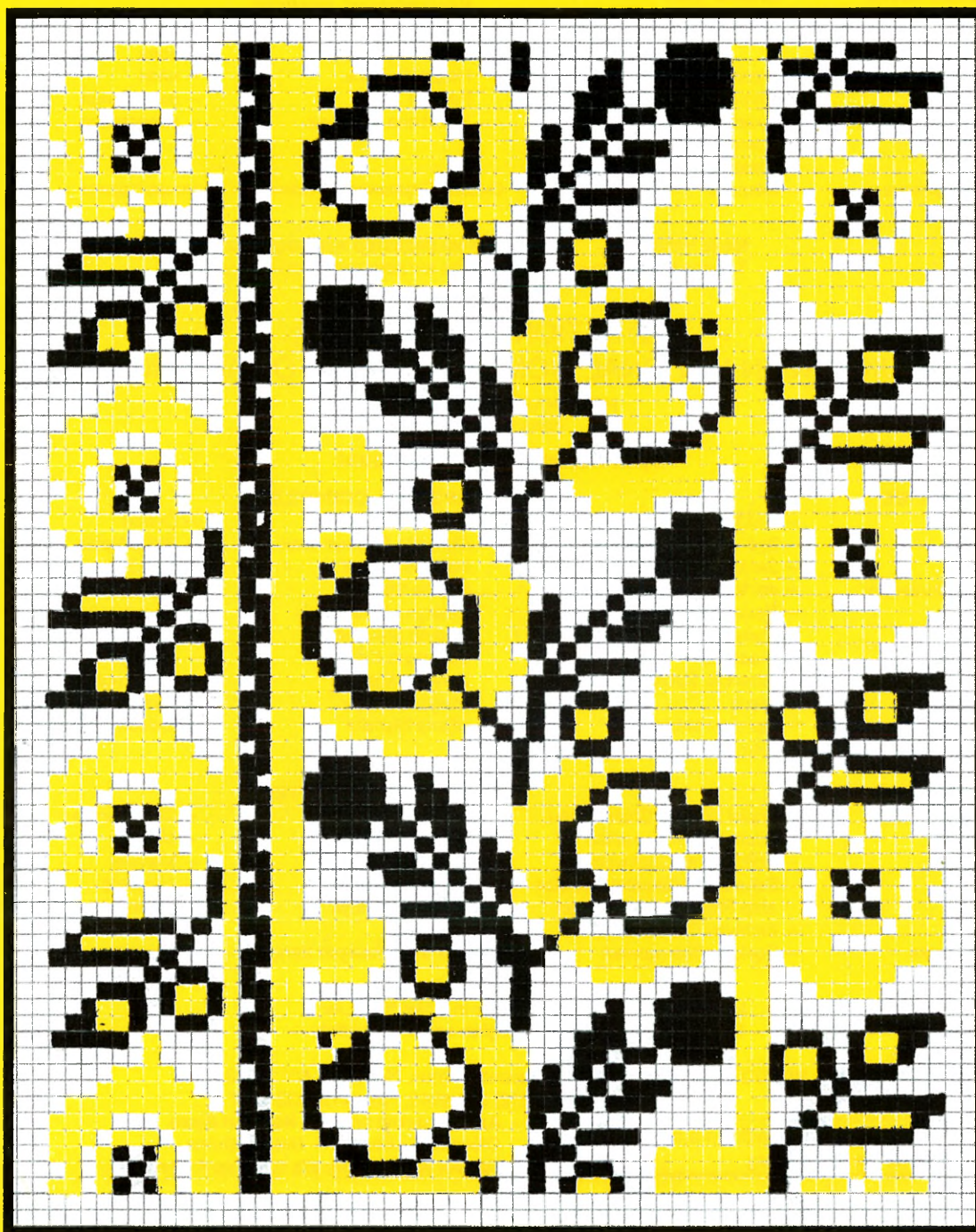
171 Main Street, P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Tel.: (732) 441-9530; Fax: (732) 441-9377
Maria Polanskyj, Chair

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:

203 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 228-0110 Fax (212) 228-1947

E-mail: info@ukrainianmuseum.org

Website: www.ukrainianmuseum.org

**Фрагмент взору з м. Броди, Львівської області.
Вишивати червоними і чорними нитками.**